

Finnish
Consulting
Group

Simojärven, Mämmisuon ja Soppanan Natura-arviointi

Ranuan kunta

**Simojärven
rantaosayleiskaavan
päivittäminen ja
laajennus,
osat A–D**

6.5.2024

FCG Finnish Consulting Group Oy

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Lausunto	4
3	Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus.....	5
3.1	Yleistä.....	5
3.2	Kaavaehdotus	6
3.2.1	Osa-alue A.....	6
	Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus	6
	Kaavaehdotus	7
3.2.2	Osa-alue B.....	9
	Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus	9
	Kaavaehdotus	10
3.2.3	Osa-alue C.....	11
	Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus	11
	Kaavaehdotus	12
3.2.4	Osa-alue D	12
	Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus	12
	Kaavaehdotus	13
3.3	Jätevesienkäsittely ja kuormituksen vähentäminen	15
4	Muut lähialueen hankkeet ja suunnitelmat	15
4.1	Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava.....	15
4.2	Simojärven ja Soppanan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma	18
5	Natura-arviointimenettely	18
5.1	Menettelyvaiheet	18
5.1.1	Ensimmäinen vaihe: Selvitys.....	18
5.1.2	Toinen vaihe: Asianmukainen arviointi	18
5.1.3	Kolmas vaihe: Poikkeaminen 6 artiklan 3 kohdasta tietyin edellytyksin	19
6	Vaikutusarvioinnin toteutustapa.....	20
6.1	Aineisto ja menetelmät	20
6.2	Arvioinnin kohdistaminen	20
6.3	Arvioinnin kriteerit.....	20
6.3.1	Vaikutusten merkittävyys.....	20
6.3.2	Vaikutukset koskemattomuuteen	21

6.4	Yhteisvaikutukset.....	22
6.5	Vaikutusmekanismit ja vaikutusalue.....	22
6.5.1	Suorat vaikutukset	22
6.5.2	Rantarakentamisen välilliset vaikutukset suojeltaviin luontotyypeihin ja lajeihin.....	22
6.6	Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät.....	23
7	Simojärven Natura-alue (FI1301205, SAC).....	24
7.1	Natura-alueen kuvaus	24
7.2	Suojelun toteutuskeinot.....	26
7.3	Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit	26
7.4	Luontodirektiivin liitteen II lajit.....	27
7.5	Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit	28
7.6	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin	28
7.7	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin	33
7.8	Lieventämistoimet	34
7.9	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen	34
8	Soppanan Natura-alue (FI1301208, SAC).....	34
8.1	Natura-alueen kuvaus	34
8.2	Suojelun toteutuskeinot.....	34
8.3	Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit	34
8.4	Luontodirektiivin liitteen II lajit.....	35
8.5	Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit	36
8.6	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin	36
8.7	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin	38
8.8	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen	38
8.9	Yhteisvaikutukset.....	38
9	Mämmisuon Natura-alue (FI1301209, SAC).....	39
9.1	Natura-alueen kuvaus	39
9.2	Suojelun toteutuskeinot.....	39
9.3	Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit	39
9.4	Luontodirektiivin liitteen II lajit.....	40
9.5	Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit	40
9.6	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin	41
9.7	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen	42
9.8	Yhteisvaikutukset.....	42
10	Seuranta.....	42

11	Yhteenveto ja johtopäätös.....	42
12	Lähteet.....	43

1 Johdanto

Ranuan kunta on päättänyt tarkastella Simojärven tulevaa maankäyttöä uudelleen ja muuttaa rantaosayleiskaavan tämänhetkisiä ja seuraavien runsaan kymmenen vuoden tavoitteita vastaavaksi. Kaava-alue on jaettu neljään osaan (A, B, C ja D) (Kuva 1). Kaava-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen sijoittuu kolme Natura-aluetta: Simojärvi (FI1301205, SAC) alueelle A, Mämmisuo (FI1301209, SAC) alueille C ja D sekä Soppana (FI1301208, SAC) alueen A tuntumaan (Kuva 2). Alueet on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin erityisten suojelutoimien mukaisina alueina (SAC = Special Areas of Conservation). Tässä asianmukaisessa Natura-arvioinnissa on arvioitu hankkeen vaikutukset Simojärven, Soppanan ja Mämmisuon Natura-alueen suojeluarvoille, ekologiselle rakenteelle ja koskemattomuudelle. Tarkka vaikutusarvio käsittää kaava-alueeseen sisältyvät Natura-alueen osat. Arviointi perustuu 31.5.2023 päivättyihin kaavaehdotuselostuksiin ja -karttoihin. Tällä asiakirjalla päivitetään 26.6.2023 päivätty alaisempi Natura-arviointi.

Arviointi on laadittu asiantuntija-arviointina alueelta olemassa oleviin luontoselvitysaineistoihin sekä Simojoen rantaosayleiskaavan päivittämisen ja laajentamisen yhteydessä hankittuihin aineistoihin ja selvityksiin perustuen. Natura-arvioinnin on laatinut FM biologi Jari Kärkkäinen, FM biologi Tiina Mäkelä, FM biologi Aino Peltola FCG ja DI Eric Wehner Finnish Consulting Group Oy:stä.

2 Lapin ELY-keskuksen lausunto

Lapin Ely-keskus on antanut 22.2.2024 (LAPELY/3664/2023) lausunnon 26.6.2023 päivätystä Natura-arvioinnista ja sen mukaan Natura-arviointia tulee täydentää seuraavasti:

- Tiedoilla saadun mahdollisista talvehtimispaikoista Simojärven ja Soppanan Natura-alueilla ja niitä yhdistävillä vesistöreiteillä. Näiden tietojen perusteella tulee arvioida, kohdistuuko saukoon kaavan toteuttamisesta merkittävää heikentymistä.
- Arvioilla kaavassa osoitetun metsätalouden Simojärveen kohdistuvasta ravinne- ja kiintoainekuormituksesta ja sen aiheuttamasta heikentävästä vaikutuksesta Karut kirkasvetiset järvet -luontotyyppiin (kaavaehdotuksen osa-alueet A, B, C) arviolla koko Simojärven valuma-alueen metsätalouden ravinnekuormituksen mahdollisen kasvun yhteisvaikutuksista kaavassa osoitetun rantarakentamisen lisääntyvän ravinnekuormituksen kanssa Simojärven Karut kirkasvetiset järvet -luontotyyppiin.
- Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös ilmastonmuutos.
- Tarkennuksilla siitä miten rantarakentamisen seurauksena lisääntyvien jätevesien aiheuttaman ravinnekuormituksen lieventävät toimenpiteet, osoitetaan kaavamääräyksissä metsätalouden aiheuttamaa ravinnekuormitusta lieventävillä toimenpiteillä tai perustelulla niiden tarpeettomuudesta perustellulla kokonaisarviolla Simojärven Natura-alueen Karut kirkasvetiset järvet luontotyyppiin.
- Kokonaisarviossa tulee ottaa huomioon kaikki tunnistetut vaikutusmekanismit sekä esitettävät lieventävät toimenpiteet Simojärven Natura-alueen Karut kirkasvetiset järvet -luontotyyppiin seurantasuunnitelmalla

3 Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus

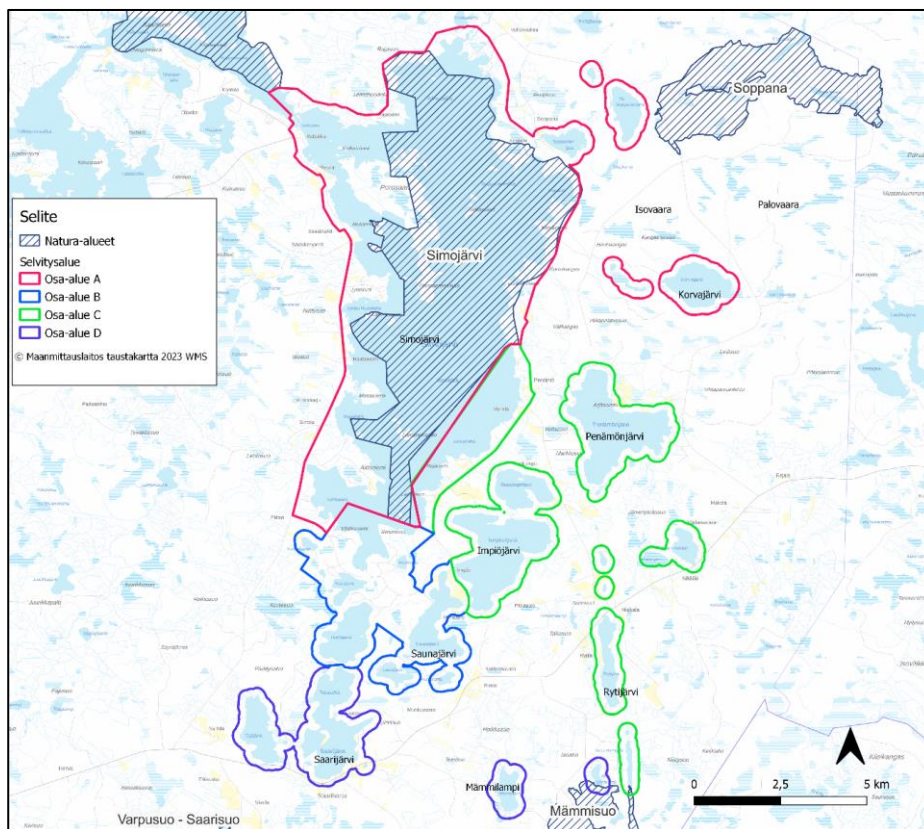
3.1 Yleistä

Ranuan kunta on päivittämässä Simojärven ympäristössä rantaosayleiskaavaa ja samalla laajentaa sitä. Simojärven alueelle on vahvistettu oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, joka on vahvistettu 3.2.1997. Kaavan voimassaolon aikana alueella on tapahtunut kiinteistömuodostusta, maakaupoin ja sukupolven vaihdoksin. Yli kaksikymmentä vuotta sitten laadittu rantaosayleiskaava ei enää kaikilta osin täytä sille asetettuja tavoitteita eikä maanomistajien tarpeita.

Samassa yhteydessä kaava-aluetta laajennetaan käsittämään Simojärven itä- ja eteläpuolen järviolueet. Laajenemisalueen ranta-alueiden rakennusoikeus määritellään tilakohtaisesti ja tulevat rakennuspaikat sijoitetaan rakentamiseen mahdollisimman hyvin soveltuville alueille. Laajennusalueen rakennusoikeuden perusteet sekä muut kaavoitusperiaatteet pidetään yhteneväisinä Simojärven voimassa olevan rantaosayleiskaavan kanssa.

Rantaosayleiskaavassa selvitetään tilakohtaiset rantarakennusoikeudet ja osoitetaan rantarakennuspaikat. Rantaosayleiskaava on tarkoitus laatia oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana. Kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille rakennustarkastaja voi myöntää rakennusluvat.

Ranuan kunnanhallitus on päättänyt 24.2.2020 laittaa vireille kaavahankkeen. Kaava-alue on jaettu neljään osaan (A, B, C ja D), jotta kaavan käsittely ja päätöksenteko kunnassa helpottuu mm. jääviyskysymysten osalta. Jokaisesta kaava-alueesta tehdään omat asiakirjat mutta kaavoja viedään eteenpäin yhtäaikaaisesti.

Kuva 1. Natura-alueiden sijoittuminen suunnittelualueeseen nähden.

3.2 Kaavaehdotus

3.2.1 Osa-alue A

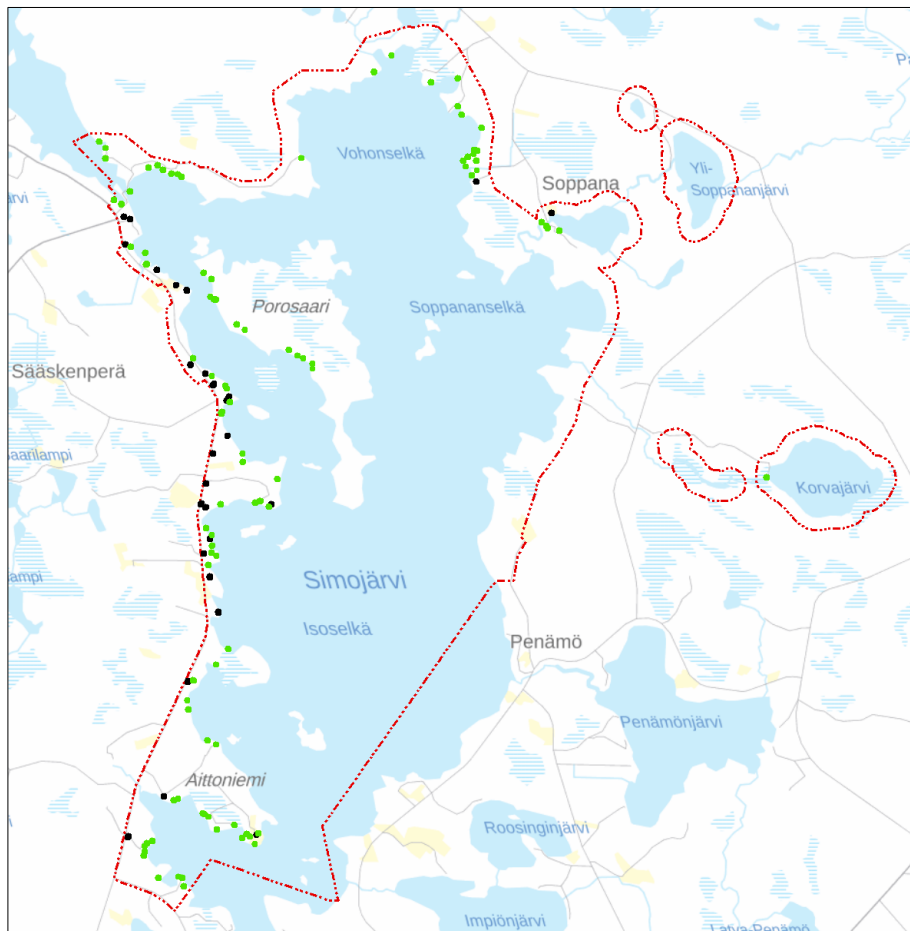
Suunnittelualue käsittää Simojärven Vohonselän ja Soppananselän ranta-alueet ja osan Isoselän ranta-alueista sekä Korvajärven, Korvalammit, Yli-Soppananjärven ja Pikku Petäjälammen (Kuva 2). Suunnittelualueen pinta-ala on noin 77,02 km². Kaavaehdotus on päivätty 31.5.2023.

Suunnittelualueella on kolme ranta-asemakaavaa:

- Mustalahden ranta-asemakaava 14.7.1988 ja muutos 21.8.2000
- Vohonpetäjän ranta-asemakaava, hyväksytty 11.6.2012.
- Piilolan ranta-asemakaava, hyväksytty 2.6.2014.

Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus

Rakennusoikeus on käytetty 113 kohteella ja alueella on 29 vakituista asuinrakennusta. Suunnittelualueella asuu vakituisesti 35 henkilöä. Loma-asutus ja vakituinen asutus on sijoittunut pääosin Simojärven länsirannalle (Kuva 2). Kesällä lomakauden aikana kaava-alueella asuu arviolta noin 170–230 ihmistä.

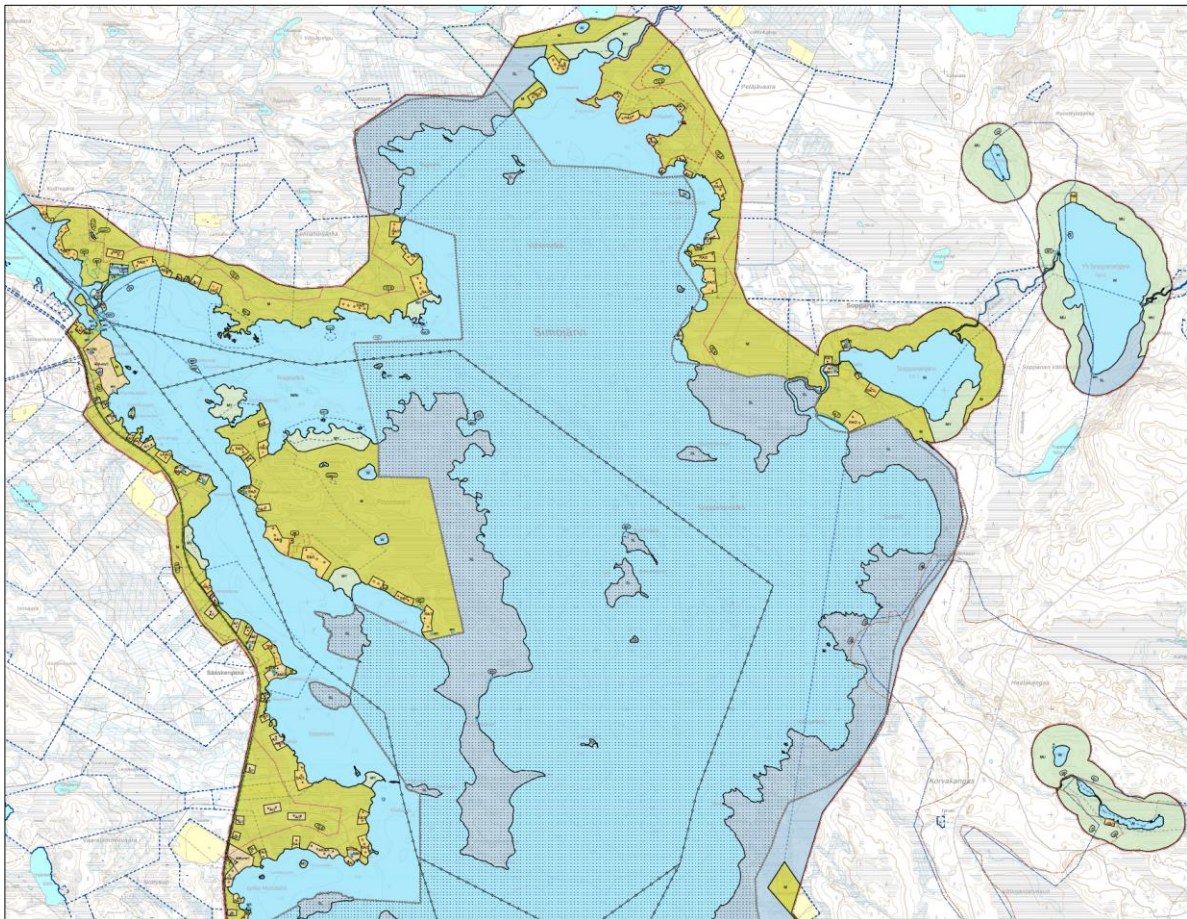
Kuva 2. Asuinrakennusten (mustalla) ja loma-asuntojen (vihreällä) sijoittuminen suunnittelualueella (punainen raja) (Maastotietokanta, MML).

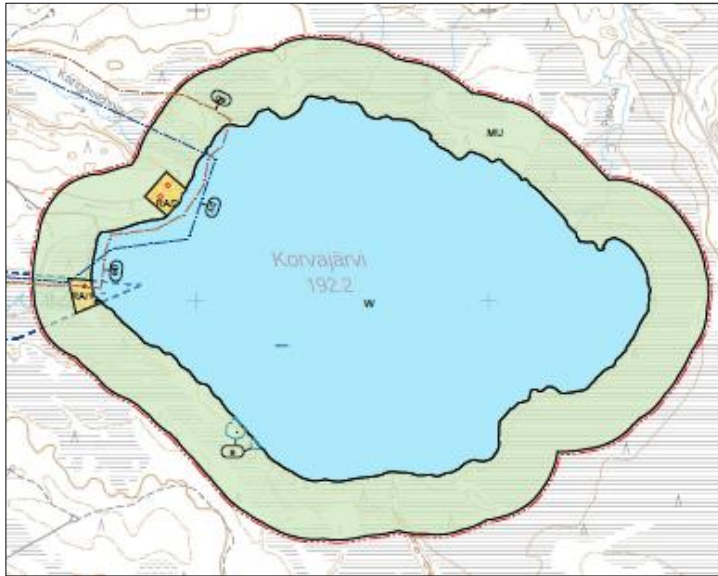
Kaavaehdotus

Simojärven oikeusvaikutteisessa rantaosayleiskaavassa osa-alueelle A ja sille alueelle sijoittuvissa ranta-asemakaavoissa on 82 rakentamatonta loma-asunnon (RA) rakennuspaikkaa. Uusia lomarakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa 34, joista 32 sijoittuu rannalle. Uusia ja olemassa olevia rakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa loma-/ vakituisen asumisen mahdollistavalla ARA-merkinnällä yhteensä 12 kappaletta. Yhtä Porosaareen sijoittuvaa rakennuspaikkaa lukuun ottamatta uudet rakennuspaikat on sijoitettu mantereelle. Vakituksia asuinrakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa 22 kpl, joista seitsemää ei ole rakennettu.

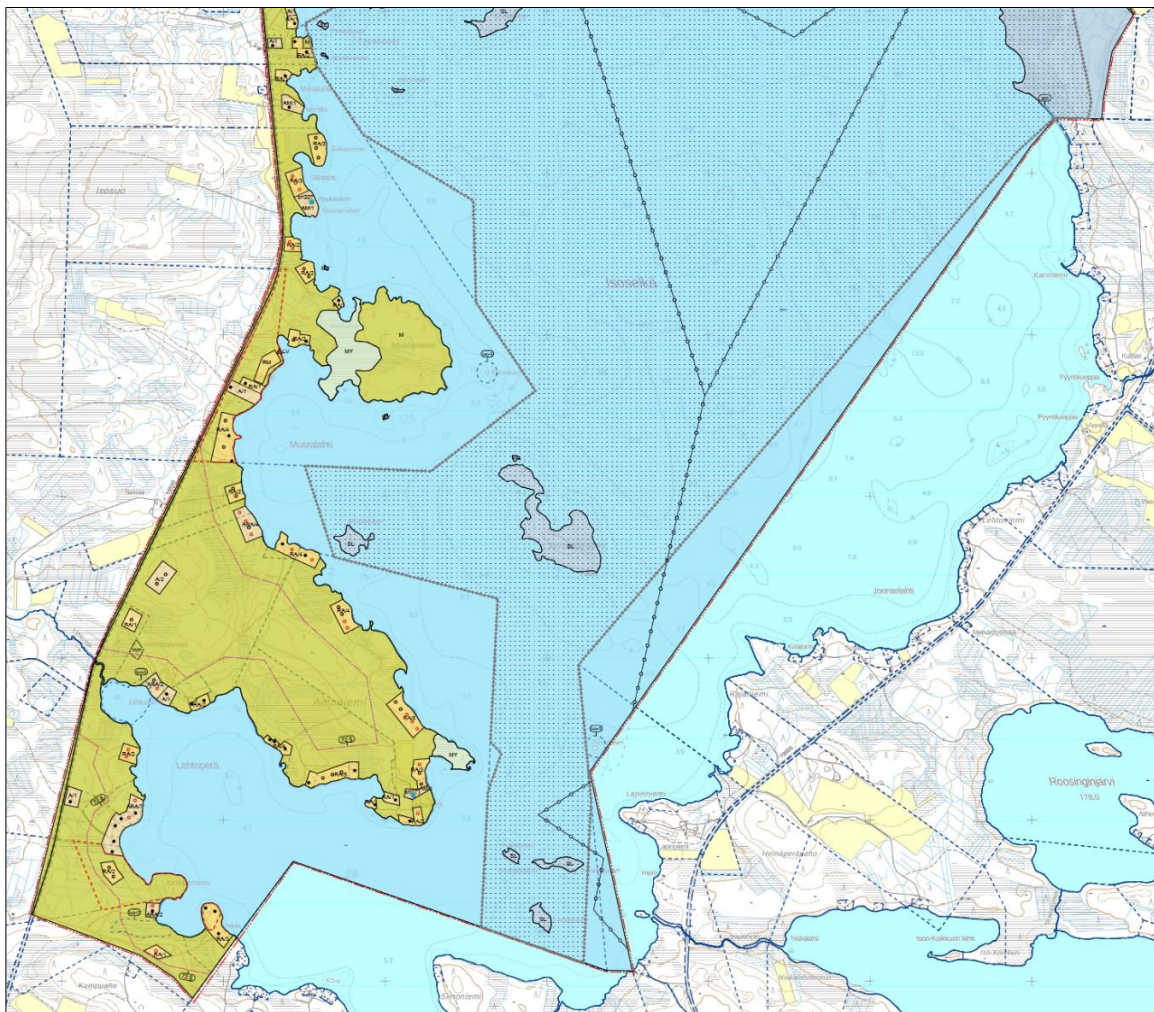
Ranta-asemakaava alueille ei ole tehty muutoksia, eli niiden ratkaisua ei yleiskaavalla ole muutettu. Kesällä sesonkiaikana kaava-alueella asui kaavan toteutuessa arviolta noin 430–870 ihmistä.

Rantojensuojeluohjelmaan kuuluva alue Simojärvellä on merkitty kaavaan luonnonsuojelulain nojalla toteutettavaksi alueeksi. Alueelle sijoittuu myös Simojärven Natura-alue. Alueelle ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Simojärven-Soppanan alue tullaan Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä perustamaan luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi muuksi luonnonsuojelualueeksi (Kuva 3 ja Kuva 4).

Kuva 3. Ote kaavaehdotuksesta, kaava-alueen pohjoisosa.

Kuva 4. Ote kaavaehdotuksesta, kaava-alueen eteläosa.

Pikku-Petäjälampi, Yli-Soppananjärvi, Korvajärvi ja Korvalammit on osoitettu kaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja. Simojärven-Soppanan että Mämmisuon alueet tullaan Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä perustamaan luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi muuksi luonnonsuojelualueeksi.

3.2.2 Osa-alue B

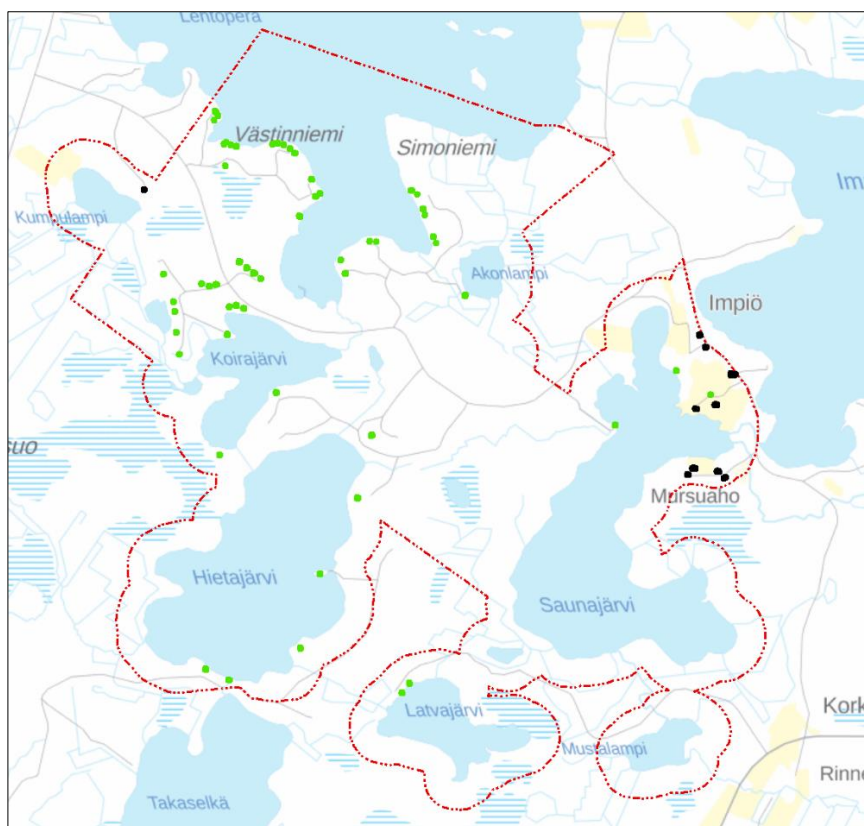
Suunnittelualue B käsittää Simojärven eteläosan ranta-alueet sekä Kumpulammen, Akonlammen, Koira-järven, Hietajärven, Palolammen, Saunajärven, Mustalammen, Pikkulammen, Latvajärven, Räimiälammen ja Liejulan ranta-alueet. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 16,87 km².

Suunnittelualueella on kaksi ranta-asetusta:

- Simontaipaleen rantakaava, hyväksytty 12.9.1988 ja muutettu 12.8.2000.
- Keihäslahden rantakaava, hyväksytty 2.11.1982.

Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus

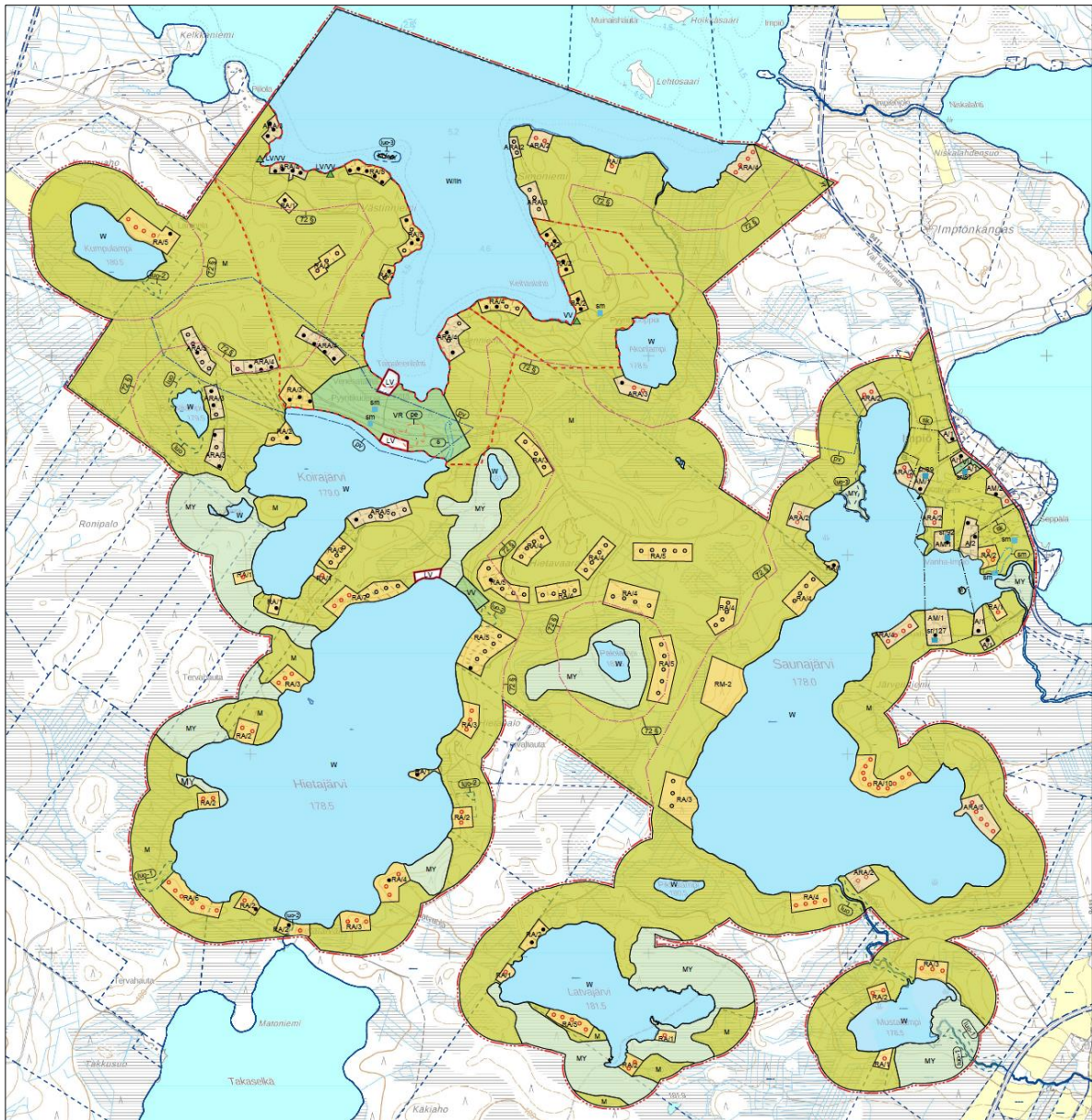
Maanmittauslaitoksen maastotietokannan perusteella suunnittelualueella on 57 lomarakennusta ja 11 vakituista asuinrakennusta. Suunnittelualueella asuu vakituisesti 23 henkilöä. Vakituinen asutus sijoittuu pääosin Impiön kylälle (Kuva 5). Loma-asutus on sijoittunut pääosin Simojärven rannalle sekä Koira-järven pohjoispuolelle. Muiden järvien rannoilla on vain muutamia toteutuneita lomarakennuspaikkoja.

Kuva 5. Asuinrakennusten (mustalla) ja loma-asuntojen (vihreällä) sijoittuminen suunnittelualueella (punainen raja) (Maastotietokanta, MML).

Kaavaehdotus

Ranta-asemakaava alueille ei ole tehty muutoksia, eli niiden ratkaisua ei yleiskaavalla ole muutettu. Suunnittelualueella on käytetty rakennusoikeutta 50 kohteella. Voimassa olevan kaavan (ROYK, RAK) mukainen rakentamaton rakennusoikeus on 31 kpl. Uusia loma-asuntojen (RA, ARA) rakennuspaikkoja on kaavassa esitetty 95 kappaletta. Rakennuspaikkoja on yhteensä 176 kpl.

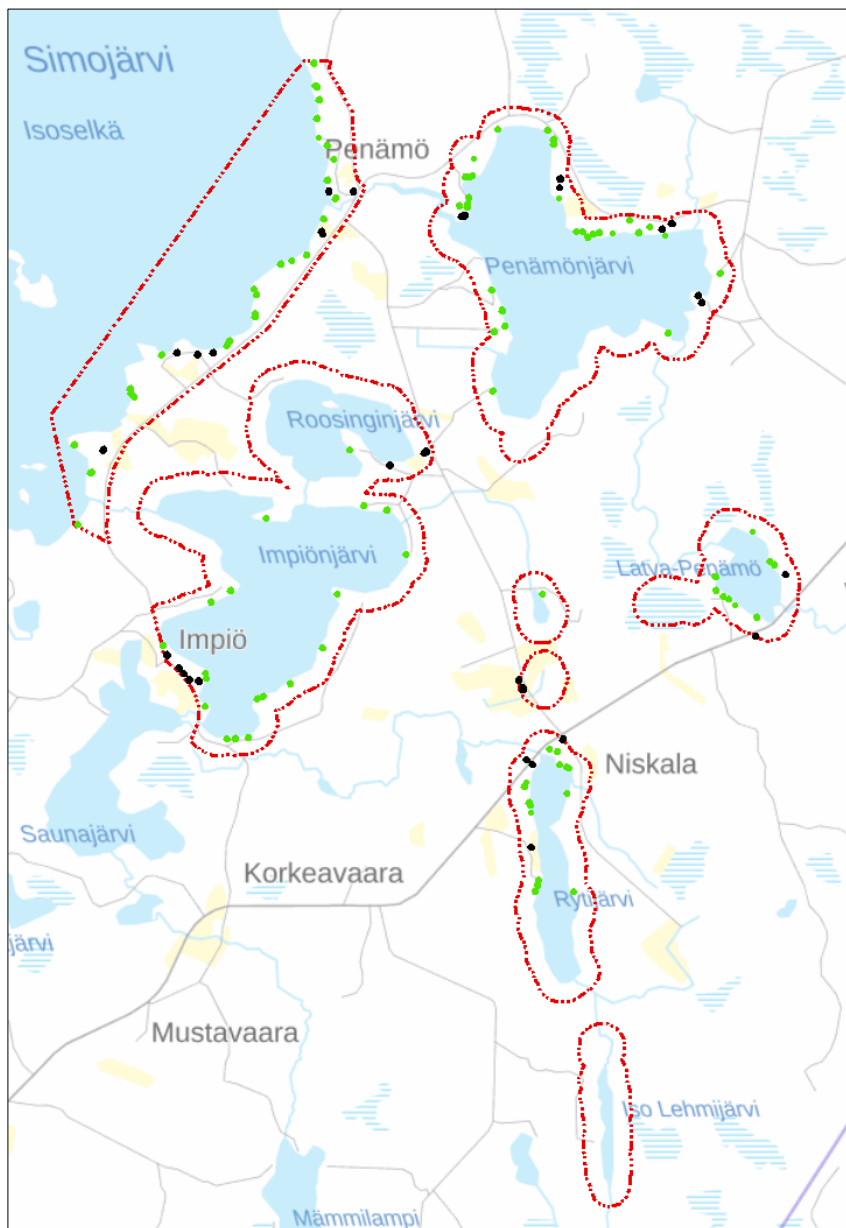
Kuva 6. Ote kaavaehdotuksesta.

3.2.3 Osa-alue C

Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus

Suunnittelualueella on 103 lomarakennusta ja 33 vakituista asuinrakennusta. Suunnittelualueella asuu vakituisesti 52 henkilöä.

Vakituinen asutus sijoittuu pääosin Impiön kylälle, Simojärven rannoille sekä Penämönjärven ja Rytijärven pohjoisosiin (Kuva 7). Loma-asutus on sijoittunut melko tasaisesti suunnittelualueen eri rannoille pois lukien Iso-Lehmijärven ja Kaivoslammen rannat, jotka ovat kokonaan rakentamattomat. Myös Roosinginjärvellä on vain muutamia olemassa olevia rakennuspaikkoja.

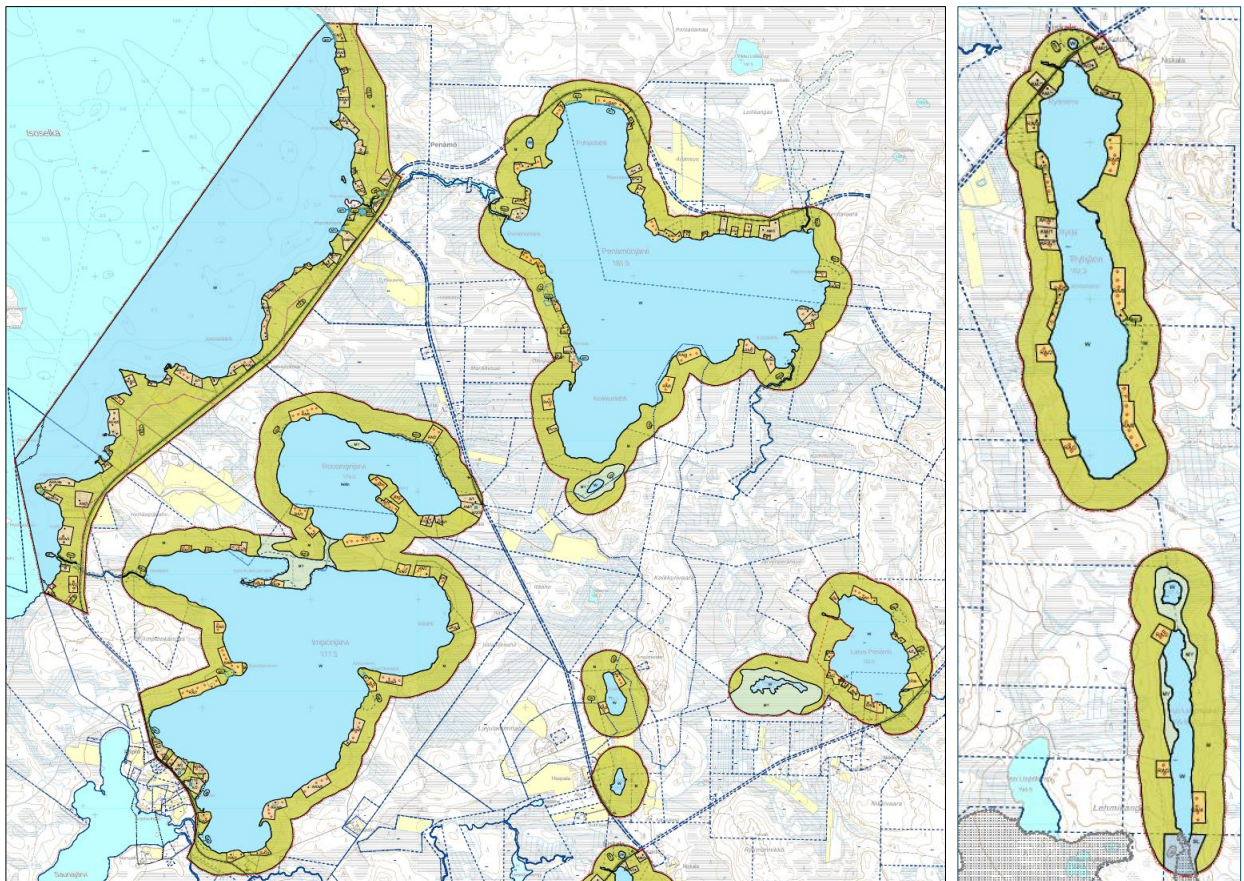

Kuva 7. Asuinrakennusten (mustalla) ja loma-asuntojen (vihreällä) sijoittuminen suunnittelualueella (punainen raja) (Maastotietokanta, MML).

Kaavaehdotus

Lomarakennuspaikkojen määrä ranta-alueilla kasvaa 172 rakennuspaikalla. Ranta-asemakaava alueille ei ole tehty muutoksia, eli niiden ratkaisua ei yleiskaavalla ole muutettu.

Kaava-alueella käytetty rakennusoikeuden määrä on 124 ja voimassa olevan kaavan (ROYK, RAK) perusteella rakennuspaikkoja on 25 kpl. Uusien rakennuspaikkojen määrä on 172 kpl ja rakennuspaikkoja on yhteensä 321 kpl. Simojärveen rajautuvalla osalla uusia rakennuspaikkoja on osoitettu 13 ja rakentamattomia on 22 rakennuspaikkaa. Rakennettuja loma-asuntoja ja pysyviä asuntoja on 33 kappaletta.

Kuva 8. Ote kaavaehdotuksesta.

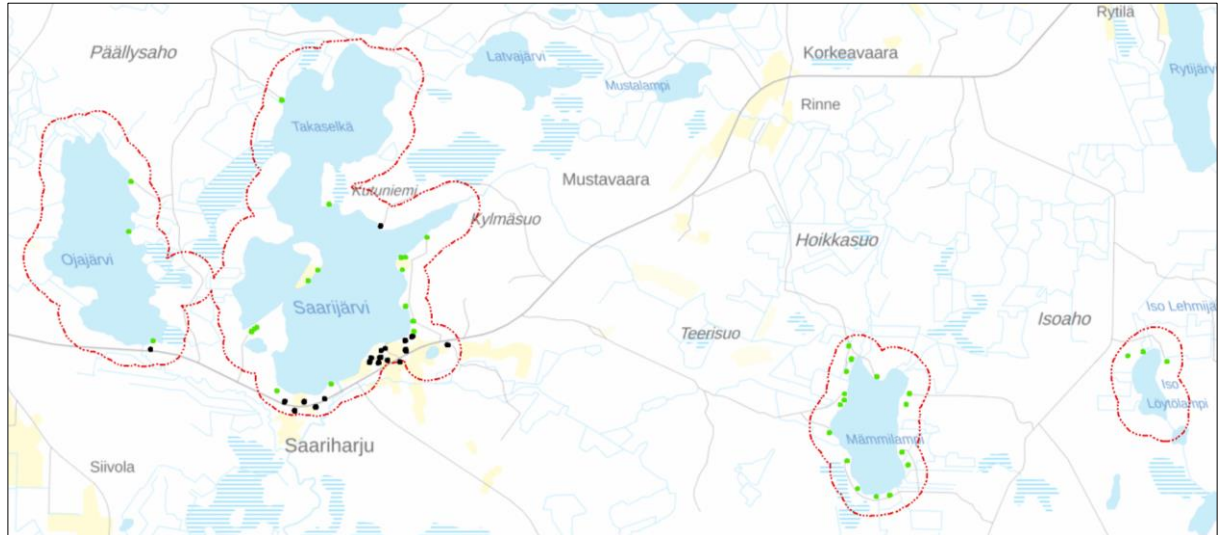
3.2.4 Osa-alue D

Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kunnan itäosassa Simojärven eteläpuolella. Suunnittelualue käsittää Saarijärven, Ojajärven, Kaakkurinlammen, Petäjälammen, Mämmilammen ja Iso Löytölammen ranta-alueet. Suunnittelualueella on jonkin verran olemassa olevaa loma-asutusta ja vakituista asutusta. Alueen rakentamattomat rannan osat vaihtelevat soisesta metsäiseen.

Nykyiset lomarakennukset ja vakituinen asutus

Maanmittauslaitoksen maastotietokannan perusteella suunnittelualueella on 38 lomarakennusta ja 19 vakituista asuinrakennusta. Vakituinen asutus sijoittuu Saarijärven eteläosaan (Kuva 9). Loma-asutus

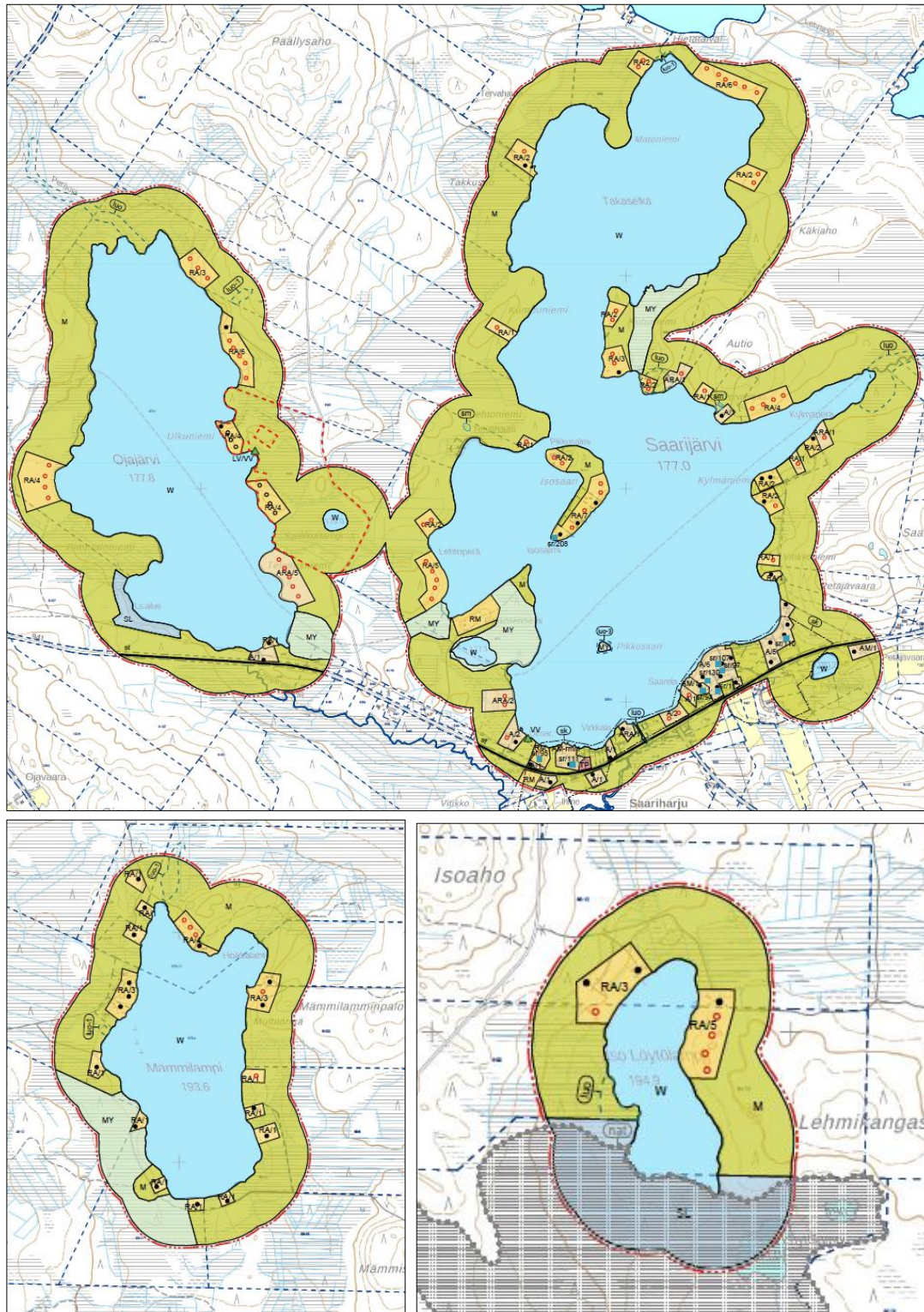
sijoittuu pääosin Saarijärven keskiosaan, Mämmilammen rannoille sekä Iso-Löytölammen pohjoisrannalle. Alueella asuu vakituisesti 33 henkilöä.

Kuva 9. Asuinrakennusten (mustalla) ja loma-asuntojen (vihreällä) sijoittuminen suunnittelualueella (punainen raja) (Maastotietokanta, MML).

Kaavaehdotus

Loma-asuntojen rakennuspaikkojen määrä ranta-alueilla kasvaa 75 rakennuspaikalla. Käytettyjä rakennuspaikkojen määrä on 54 kpl, jolloin rakennuspaikkoja yhteensä on 129 kpl.

Kuva 10. Ote kaavaehdotuksesta.

3.3 Jätevesienkäsittely ja kuormituksen vähentäminen

Talousjätevesien käsittelyä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla koskevassa asetuksessa (157/2017) pilaantumislle herkille alueille tarkoitetut perustasoa tiukemmat puhdistusvaatimukset. Tämä on huomioitu kaavassa. Jätevesien käsittelystä on kaavassa annettu ohjeet kaavan yleismääräyksissä.

”Jätevesien käsittelystä ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevedet tulee käsitellä siten, että ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukaisen ohjeellisen puhdistustason toteutuu. Jätevesijärjestelmien ei tule sijoittaa tulvavaara-alueelle.”

Metsätalouden kuormitusta vähennetään kaavan yleismääräyksellä:

”Maaperän muokkausta koskevissa toimenpiteissä tulee huolehtia, ettei kiintoainesta tai humusta pääse leviämään ympäristöön ja vesistöön. Maanmuokkausta, ojitusta, pellonraivausta, vesistön alitus, rannan ruoppaus ei saa suorittaa ilman MRL:n 128 §:n mukaista maisematyönlupaa 30 metriä leveällä rantavyöhykkeellä”.

Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla on voimassa metsälaki. Lainsäädännössä ei oteta kantaa suojavyöhykkeen leveyden metrimäärään, mutta vesistöjen ja pienvesien tai niiden välittömän luonnonalaisen lähiympäristön tilaa ei saa heikentää. Vesiensuojelun edellyttämän suojavyöhykkeen leveys riippuu vesistön tai pienen veden tyypistä ja luonnonalaisuudesta, pintaveden liikkumisesta ja määrästä, maanpinnan kaltevuudesta ja maalajista. Turvemailla pitää olla leveämmät suojavyöhykkeet kuin kivennäismailla. Keskimäärin 15 metriä leveät, koskemattomat suojavyöhykkeet pystyvät pääsääntöisesti estämään kiintoaine- ja ravinnehuuhtoumien päätyksen hakkuualueelta vesistöön (Metsäkeskus 2024).

PEFC-sertifioinnin (PEFC FI 1002:2024) vähimmäisvaatimus vesistöjen jätettävälle puustoiselle suojakaistan leveydelle on keskimäärin vähintään 10 metriä, mutta kaikkialla vähintään 5 metriä leveä. Suojakaistoilla sallitaan vain poimintahakkuut. Yli 90 % suomalaisista talousmetsistä on PEFC-sertifioituja. Metsänhoidon FSC-standardi (FSC-STD-FIN-02-2023) astui voimaan 1.8.2023. Sen mukaan vesistöjen ja pienvesien ympärille jätetään maastomuotojen ja maalajin perusteella määräytyvä suojavyöhyke. Lammilla ja järvillä vyöhykkeen leveys on vähintään 10 metriä. Purojen, jokien ja merenrantojen suojavyöhykkeen leveys on vähintään 15 metriä ja lähteiden suojavyöhyke 20 metriä.

4 Muut lähialueen hankkeet ja suunnitelmat

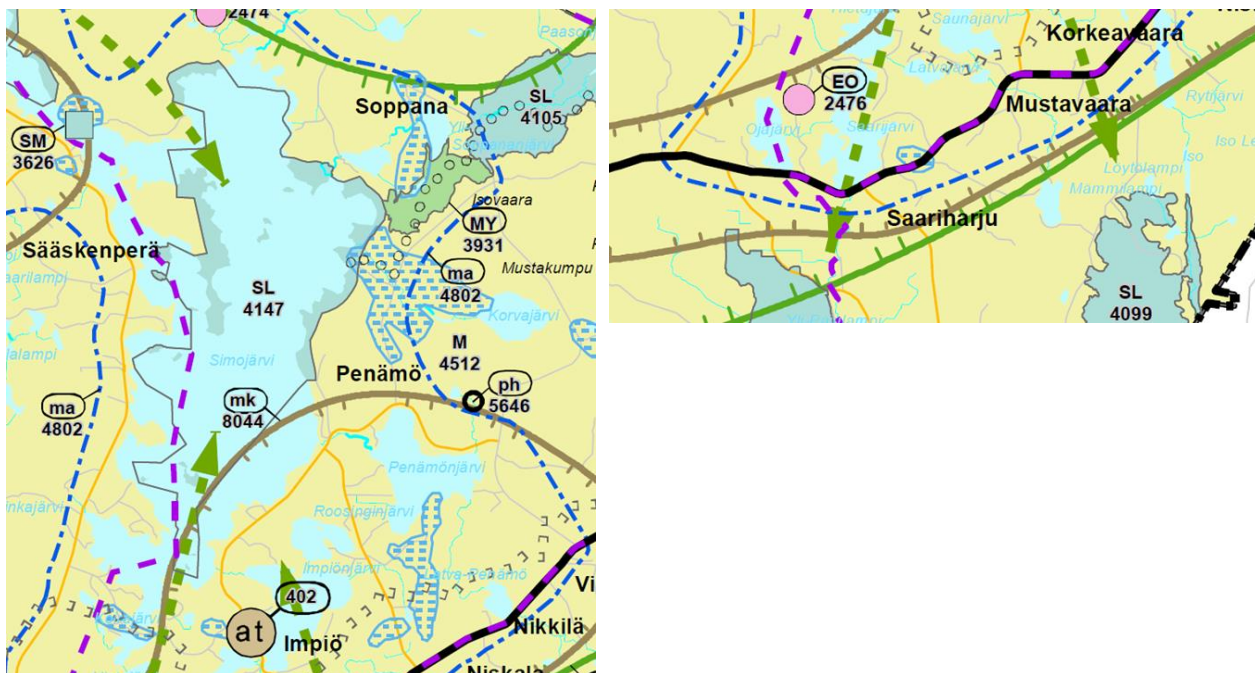
4.1 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava on hyväksytty Lapin liiton maakuntavaltuustossa 16.5.2022. Maakuntakaava on kuulutettu voimaan 21.9.2022. Maakuntakaava kumoaa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavat sekä Rovaniemen vaihemaakuntakaavan.

Simojärveä, Soppanan aluetta ja Mämmisuota koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät (Kuva 11):

- maaseudun kehittämisen kohdealue (mk)
- matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (mv)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

- maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)
- luonnonsuojelualue (SL)
- kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde (ma)
- paliskunnan raja / esteita
- pohjavesialue
- ekologinen yhteystarve ja ulkoilureitti

Kuva 11. Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin hyväksytystä maakuntakaavasta (Lapin liito 2022).

Kaavamerkintäselite:

MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

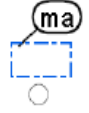
Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.

MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

	EKOLOGINEN YHTEYSTARVE Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä. <i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhteydet.</i>
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Merkinnällä MY osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä sekä soidensuojelun täydennyskohteita. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alueen erityiset luonnonarvot.</i>
	LUONNONSUOJELUALUE Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
	PALISKUNNAN RAJA / ESTEAITA Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita. <i>Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.</i>
	KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. <i>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.</i> <i>Kohteeseen tai alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</i>
	TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. <i>Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.</i>

4.2 Simojärven ja Soppanan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma

Metsähallitus on laatinut hoito- ja käyttösuunnitelman Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueille 2010-luvulla (Metsähallitus 2012).

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on tarkasteltu alueiden erilaisia käyttöpaineita ja kehittämismahdollisuuksia. Suunnitelman tavoitteena on Simojärven ja Soppanan Natura-alueen retkeily- ja luontomatkailukäytön lisääminen ja, että perinteisen luonnonkäytön edellytykset säilyvät sekä luontoarvot säilyvät sekä luontotyyppien edustavuus joiltakin osin jopa paranisi. Natura-alueiden virkistyskäyttö on ollut enimmäkseen mökkiläisten ja paikallisten toimintaa. Suunnitelmassa ei ole esitetty sellaisia toimia, joilla olisi haitallisia vaikutuksia suunnittelualan luontodirektiivin (92/43/ETY) luontotyypeihin tai suojelun perusteena oleviin lajeihin.

5 Natura-arviointimenettely

Natura-arviointimenettely noudattaa ennalta varautumisen periaatetta, jonka mukaisesti arvioinnissa on osoitettava, ettei haitallisia vaikutuksia aiheudu alueen koskemattomuuteen. Tästä syystä asianmukainen arviointi on oltava riittävän yksityiskohtainen ja riittävän hyvin perusteltu, jotta voidaan osoittaa haitallisten vaikutusten puuttuminen alan parhaan olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella (Euroopan komissio 2021).

5.1 Menettelyvaiheet

Natura -menettelyssä on kolme päävaihetta, jotka on säädetty luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdassa (Euroopan komissio 2021):

5.1.1 Ensimmäinen vaihe: Selvitys

Menettelyn ensimmäinen osa koostuu ennakoarviointivaiheesta ("selvitys"), jossa selvitetään, liittyykö suunnitelma tai hanke suoraan Natura-alueen käyttöön tai onko se tarpeellinen alueen käytön kannalta, ja jos näin ei ole, onko se omiaan vaikuttamaan alueeseen merkittävästi (joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa) alueen suojelutavoitteiden kannalta. Selvitys on ennakoarviointivaihe, joka yleensä voi perustua jo olemassa oleviin tietoihin.

5.1.2 Toinen vaihe: Asianmukainen arviointi

Jos todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia ei voida sulkea pois, menettelyn seuraavassa vaiheessa arvioidaan suunnitelman tai hankkeen (joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa) vaikutusta alueen suojelutavoitteisiin ja varmistetaan, vaikuttaako se Natura-alueen koskemattomuuteen, ottaen huomioon mahdolliset lieventävät toimenpiteet. Toimivaltaiset viranomaiset päättävät suunnitelman tai hankkeen hyväksymisestä asianmukaisen arvioinnin tulosten perusteella.

Natura-arvioinnista säädetään luonnonsuojelulaissa (1996/1096, § 65 ja § 66) sekä luontodirektiivin 6. artiklassa. Luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetään, että jos hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -

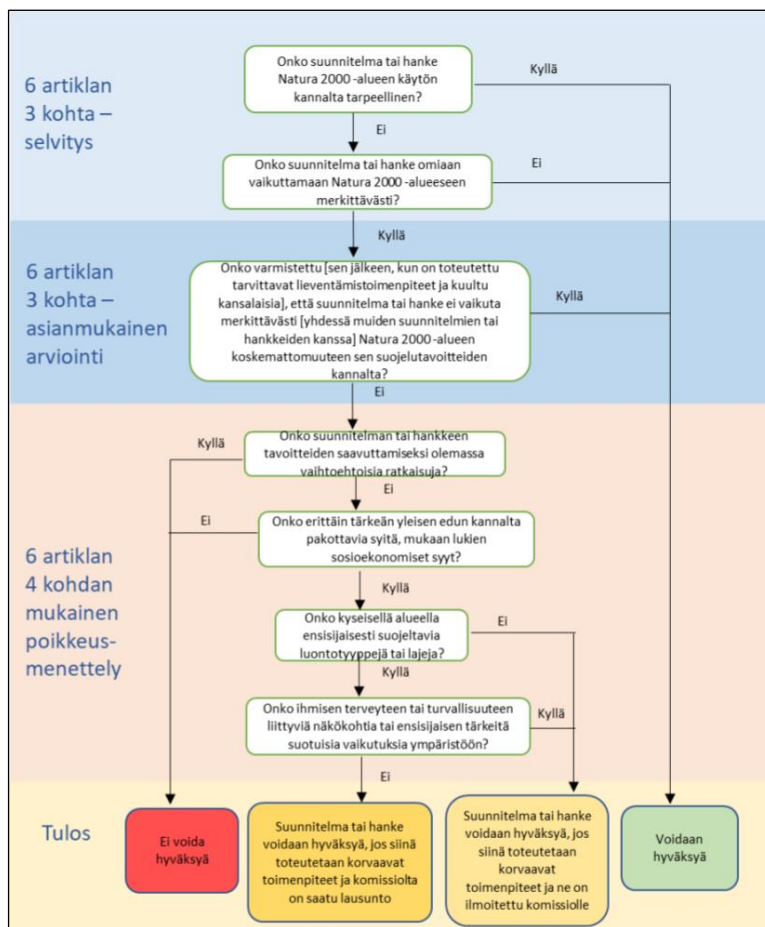
verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on verkostoon sisällytetty, on hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan arvioitava nämä vaikutukset asianmukaisella tavalla.

Asianmukaiseen arviointiin kuuluvat seuraavat vaiheet:

1. Kerätään tietoja hankkeesta ja asianomaisesta Natura 2000 -alueesta.
2. Arvioidaan suunnitelman tai hankkeen vaikutuksia alueen suojelutavoitteiden kannalta erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.
3. Varmistetaan, voiko suunnitelmalla tai hankkeella olla haitallisia vaikutuksia alueen koskemattomuuteen.
4. Tarkastellaan lieventäviä toimenpiteitä ja seurantaa.

5.1.3 Kolmas vaihe: Poikkeaminen 6 artiklan 3 kohdasta tietyin edellytyksin

Menettelyn kolmanteen vaiheeseen mennään ainoastaan silloin, jos suunnitelman tai hankkeen toteuttaja katsoo arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta, että suunnitelma tai hanke olisi edelleen toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä. Tämä on mahdollista vain, jos vaihtoehtoisia ratkaisuja ei ole, erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt ovat asianmukaisesti perusteltuja ja jos toteutetaan asianmukaisia korvaavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että Natura 2000-verkoston yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä.

Kuva 12. Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arvioinnin kolme vaihetta (Euroopan komissio 2021).

6 Vaikutusarvioinnin toteutustapa

6.1 Aineisto ja menetelmät

Tämä Natura-arviointiselvitys tehtiin Simojärven, Mämmisuon ja Soppanan Natura-tietolomakkeiden, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden (Metsähallitus 2023) ja lajihavaintojen (Suomen lajitietokeskus 2023, Haukkasalon hankkeen luontoselvitykset) pohjalta.

Työssä on huomioitu Euroopan komission tiedonanto 28.9.2021 (Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi, Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet).

Arvioinnissa on tukeuduttu myös arvioinnin tekijöiden asiantuntemukseen suojeluperusteissa mainittujen lajien ja luontotyyppien alueellisesta levinneisyydestä ja edustavuudesta sekä Natura-luontotyypeille ominaisen lajiston levinneisyydestä, ekologiasta ja käyttäytymisestä.

6.2 Arvioinnin kohdistaminen

Natura-arvioinnissa keskitytään suojelun perustana oleviin luontotyypeihin tai lajeihin. Luonnonarvot ilmenevät Natura-tietolomakkeista ja ne ovat:

- SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyyppejä tai
- SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen II lajeja tai
- SPA-alueilla lintudirektiivin liitteen I lintulajeja tai
- SPA-alueilla lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitettuja muuttolintuja.

SAC-alueilla arviointi kohdistuu vain alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyypeihin ja lajistoon. SPA-alueilla arviointivelvollisuus ei kohdistu luontotyypeihin eikä luontodirektiivin liitteen II lajeihin, vaikka ne Natura-tietolomakkeella olisikin mainittu. Vastaavasti SAC-alueilla ei arvioida vaikutuksia lintudirektiivin mukaiseen lajistoon. SAC-alueilla tarkastellaan myös hankkeen vaikutuksia Natura-alueen luontotyypeille ominaiseen lajistoon, mikäli niihin kohdistuvien vaikutusten on arvioitu heijastuvan suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin.

6.3 Arvioinnin kriteerit

6.3.1 Vaikutusten merkittävyys

Vaikutuksen merkittävyyteen vaikuttavat muun muassa vaikutuksen suuruus, tyyppi, laajuus, kesto, voimakkuus, ajoitus, todennäköisyys sekä vaikutuksen kohteena olevien luontotyyppien ja lajien haavoittuvuus. Vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa tarkastellaan muun muassa luontotyyppien menetyksen tai heikentymisen suhteellista pinta-alaa tai lajin suhteellista yksilömäärää (Euroopan komissio 2021).

Natura-arvioinnissa merkittävyyttä arvioidaan kaksiporaisella asteikolla: ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys.

Luontoarvojen heikentyminen voi olla merkittävää jos:

- Suojeltavan lajin tai luontotyyppien suojelutaso ei hankkeen toteutuksen jälkeen ole suotuisa.

- Olosuhteet alueella muuttuvat hankkeen tai suunnitelman takia niin, ettei suojeltavien lajien tai elinympäristöjen esiintyminen ja lisääntyminen alueella ole pitkällä aikavälillä mahdollista.
- Hanke heikentää olennaisesti suojeltavan lajiston runsautta.
- Luontotyyppin ominaispiirteet turmeltuvat tai osittain häviävät hankkeen johdosta.
- Ominaispiirteet turmeltuvat tai suojeltavat lajit häviävät alueelta kokonaan.

Vaikutusten merkittävydestä voidaan todeta, että mikäli suunnitelma tai hanke tuottaa suuren merkittävän vaikutuksen luontotyyppille tai lajille, niin vaikutukset ovat merkittävästi suojeluperusteita heikentäviä. Tällöin suunnitelma tai hanke heikentää luontotyyppiä tai lajia siten, että luontotyyppi tai laji häviää pitkällä tai lyhyellä aikavälillä. Mikäli ilmenee, että vaikutus on epävarma, suunnitelma myös heikentää merkittävästi Natura-arvoja (varovaisuusperiaate).

6.3.2 Vaikutukset koskemattomuuteen

Yksittäisiin luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen (koskemattomuus). Alueen koskemattomuus liittyy alueen suojelutavoitteisiin, eikä se siten tarkoita koskemattomuutta sanan kirjaimellisessa tai fyysisessä merkityksessä.

Komission ohjeiden mukaan negatiivinen vaikutus alueen eheyteen on lopullinen kriteeri, jonka perusteella todetaan, ovatko vaikutukset merkittäviä. Luontodirektiivin 6 artiklan 3. kohta määrää, että viranomaiset saavat hyväksyä hankkeen tai suunnitelman vasta varmistuttuaan siitä, että se *"ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen"*. Komission tulkintaohjeessa todetaan, että koskemattomuus tarkoittaa *"ehjänä olemista"*. Tällöin on kyse siitä, että voiko alue hankkeesta tai suunnitelmasta huolimatta pitkälläkin tähtäyksellä säilyä sellaisena, että sen suojelutavoitteisiin kuuluvat luontotyypit eivät *"mainittavasti supistu ja suojeltavien lajien populaatiot pystyvät kehittymään suotuisasti tai vähintään säilymään nykyisellä tasollaan"*.

Tämä korostaa, että hanke tai suunnitelma ei saa uhata alueen koskemattomuutta eli koko Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan täytyy säilyä elinkelpoisena. Myös niiden luontotyyppien ja lajien kantojen täytyy säilyä elinvoimaisena, joiden vuoksi alue on valittu Natura-verkostoon.

Eheyteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm:

- elinpiirit
- ruokailu- ja pesimäalueet
- ravinne- ja hydrologiset suhteet
- ekologiset prosessit
- populaatiot

Natura-alueen eheyden yhteydessä on huomioitavaa, että vaikka hankkeen tai suunnitelman vaikutukset eivät olisi mihinkään suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin tai lajiin yksinään merkittäviä, vähäiset tai kohtalaiset vaikutukset moneen luontotyyppiin tai lajiin saattavat vaikuttaa alueen ekologiseen rakenteeseen ja toimintaan kokonaisuutena. Vaikutusten ei myös tarvitse kohdistua suoraan alueen arvokkaisiin luontotyyppeihin tai lajeihin ollakseen merkittäviä, sillä ne voivat kohdistua esim. alueen hydrologiaan tai tavanomaisiin lajeihin ja vaikuttaa tätä kautta välillisesti suojeluperusteina oleviin luontotyyppeihin ja/tai lajeihin.

6.4 Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutuksia arviointi koskee niitä suunnitelmia tai hankkeita, jotka on jo toteutettu tai hyväksytty mutta vielä kesken tai joista on tehty lupahakemus. Arvioinnissa on huomioitu kaikenlaiset suunnitelmat tai hankkeet, jotka voivat yhdessä tarkasteltavan suunnitelman tai hankkeen kanssa aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia.

6.5 Vaikutusmekanismit ja vaikutusalue

6.5.1 Suorat vaikutukset

Suoriin vaikutuksiin kuuluvat rakennustoiminnasta johtuva elinympäristöjen heikentyminen ja häviäminen. Loma-asunnon, pysyvän asunnon, muun rakennuksen tai rakennelman rakentaminen hävittää ja pirstoaa kasvillisuutta ja luontotyyppejä. Suoria vaikutuksia ei Simojärven, Soppanan tai Mämmisuon Natura-alueille muodostu, koska alueelle ei ole osoitettu rakentamista.

6.5.2 Rantarakentamisen välilliset vaikutukset suojeltaviin luontotyypeihin ja lajeihin

Kaavalla on Natura-alueille ainoastaan välillisiä vaikutuksia, joita muodostuu rakentamisen aikaan, pysyvien ja loma-asuntojen käytöstä sekä Natura-alueille suuntautuvan virkistyskäytön lisääntymisestä. Uudet rakennuspaikat sijoittuvat Simojärven, Soppanan ja Mämmisuon Natura-alueiden välittömään läheisyyteen.

Simojärven Natura-alueen järvalue lukeutuu luontotyyppiin karut kirkasvetiset järvet eli hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet. Tähän luontotyyppiin kohdistuu uudisrakentamisen myötä ravinnekuormitusta. Samoin humuspitoiset järvet ja lammet -luontotyyppiin voi kohdistua ravinnekuormitusta. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeita ja rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan sellaiseksi, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi merkittävää haittaa pintavesille.

Muihin suojeltaviin luontotyypeihin rantarakentamisesta mahdollisesti kohdistuvista vaikutuksista ensisijainen on virkistyskäytön lisääntyminen ja siten kasvillisuuden kulumisvaikutus. Virkistyskäytön lisääntyminen ilmenee Simojärvellä etupäässä veneliikenteen kasvuna.

Lintulajien ja -yksilöiden herkkyys ihmisen häirinnälle vaihtelee. Häirintä on merkittävää, jos se heikentää lajin kannan suuruutta alueella. Vaikutusalue vaihtelee kymmenistä metreistä useisiin satoihin metreihin. Melun vaikutuksia linnustoon ei tunneta hyvin, ja vaikutuksiin liittyy epävarmuuksia. Eri lajit reagoivat meluun ja häiriöön eri tavoin. Suurimmasta osasta suomalaisista lajeista ei ole mitään tietoa.

Ranta-asuminen, loma- tai pystyväasutus, tuottaa luonnonvaraiselle eläimistölle häiriötä. Häiriö syntyy etupäässä ihmisten liikkumisesta tontilla. Häirinnän laajuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. lomailun säännöllisyys ja ihmisten käytös. Loma-asutus ajoittuu pääasiassa kesäkuun puolivälistä elokuun alkuun. Nykyään loma-asuntojen taso mahdollistaa ympärivuotisen asumisen ja mahdollisuus loma-asunnon muuttamiseksi ympärivuotiseksi asunnoksi on myös helpottunut.

Ympärivuotisen häiriön osuus on näin kasvamassa. Häiriö keskittyy loma-asunnon tai pysyvän asunnon läheisyyteen (noin 100–200 m). Eri lajit reagoivat häiriöön eri tavoin ja eroavat häiriöherkkyytensä puolesta. Häiriöherkkyyteen vaikutta myös, onko eläin lisääntymisvaiheessa vai ei. Myös rakentamisvaiheessa aiheutuu useimmiten tilapäistä, mutta paikallisesti häiritsevää melua. Rakentamisaikana melua aiheutuu mm. maankaivusta ja tavaroiden kuljetuksesta.

Lintuihin kohdistuu myös välillisiä vaikutuksia vesiliikenteestä ja muusta liikkumisesta. Välilliset vaikutukset ulottuvat laajemmalle alueelle kuin rakennettaville alueille. Näitä vaikutuksia on vaikea arvioida ja niiden vaikutus tulee helposti aliarvioiduksi. Veneilyn vaikutukset linnustoon voivat olla välittömiä (mm. veneiden tuottama melu sekä visuaalinen häiriö) tai välillistä. Veneily ja liikkuminen vesillä haittaavat linnustoa monin tavoin:

- Ajamalla linnut lentoon ja näin heikentämällä niiden ravinnonhankintamahdollisuutta. Tästä on erityisesti haittaa muuttomatkalla olevin lintujen energiataseelle. Ylimääräisten pakolentojen takia aikuisten vesilintujen energian kulutus ja ravinnon tarve kasvaa. Samoin ruokailuun käytettävä aika vähenee. Pakoetäisyyden vaihtelevat lajeittain, muun muassa telkkäparvi voi häiriintyä moottoriveneestä 700 metrin etäisyydestä. Tukkasotkaparvilla pakoetäisyydet ovat noin 200–450 metriä. Haapana tiedetään lentävän pakoon lähestyvää kanoottia noin 230–300 metrin päästä.
- Voimakas häirintä, jolloin linnut joutuvat siirtymään muualle.
- Häiritsemällä soidinmenoja ja munintaa. Häirityt linnut jättävät helposti pesänsä, jotka jäävät alttiiksi pedoille. Poikastuotanto laskee. Samoin häirintä lisää poikaspesyeiden alttiutta jäädä petojen saaliiksi.
- Veneet hajottavat poikueita ja poikasten eloonjääminen vaarantuu.

Häirinnän laajuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. miten säännöllistä veneily on, venekanta ja ihmisten käytös. Veneily ajoittuu pääasiassa kesäkuun puolivälistä elokuun alkuun, mutta uusien loma-asuntojen laadun parantuminen (hyvä varustelutaso ja talvilämmitys) takia lintuihin kohdistuva häiriö on jakaantumassa alkukeväästä pitkälle syksyyn.

Lokkien ja tiirojen pesiin voi kohdistua ilkeävaltaa. Pesien rikkomiseen voi olla syynä puhdas ilkeävalta tai se, että juhannuskokko rakennetaan pesäluodolle tai se, että kaikki ihmiset eivät pidä lokkien ja tiirojen tuottamasta ”melusta” ja ”jätöksistä” laiturilla.

6.6 Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät

Natura-arvioinnin keskeiset epävarmuudet liittyvät ihmisten käyttäytymiseen. Ihmisten käyttäytymisen muutoksia on vaikea arvioida, koska siihen vaikuttavat useat tekijät. Vaikutuksien muodostumiseen vaikuttavat mm.

- Loma-asuntojen käyttöaste ja käytön ajallinen vaihtelu. Nykyään loma-asunto on käytössä keskimäärin noin 80 päivää vuodessa, mutta loma-asuntojen varustelutason nousu ja talvilämmitys ovat lisänneet ja lisäävät niiden käyttöaikaa. Käyttö painottuu vielä kesä-elokuulle, mutta ympärivuotinen käyttö on lisääntynyt mm. etätyön kautta. Uusista mökeistä useimmat rakennetaan talviasuttaviksi.
- Veneilykäyttäytyminen. Veneellä voidaan liikkua pesimäsaarten läheisyydessä.
- Liikkuminen loma-asunnon ympäristössä. Tämä vaihtelee suuresti eri ihmisillä. Osa liikkuu hyvin vähän loma-asunnon läheisyydessä tai retkeilee lähiympäristössä. Osa käyttäytyy taas päin vastaisesti.
- Vapaa-ajan viettotavassa tapahtuvat muutokset.
- Luonnonsuojelumääräysten kunnioittaminen. Metsähallituksen valvontaresurssit suojelualueilla ovat vähäistä ja valistukseen merkitys käyttäytymiseen vaihtelee eri ihmisillä.

7 Simojärven Natura-alue (FI1301205, SAC)

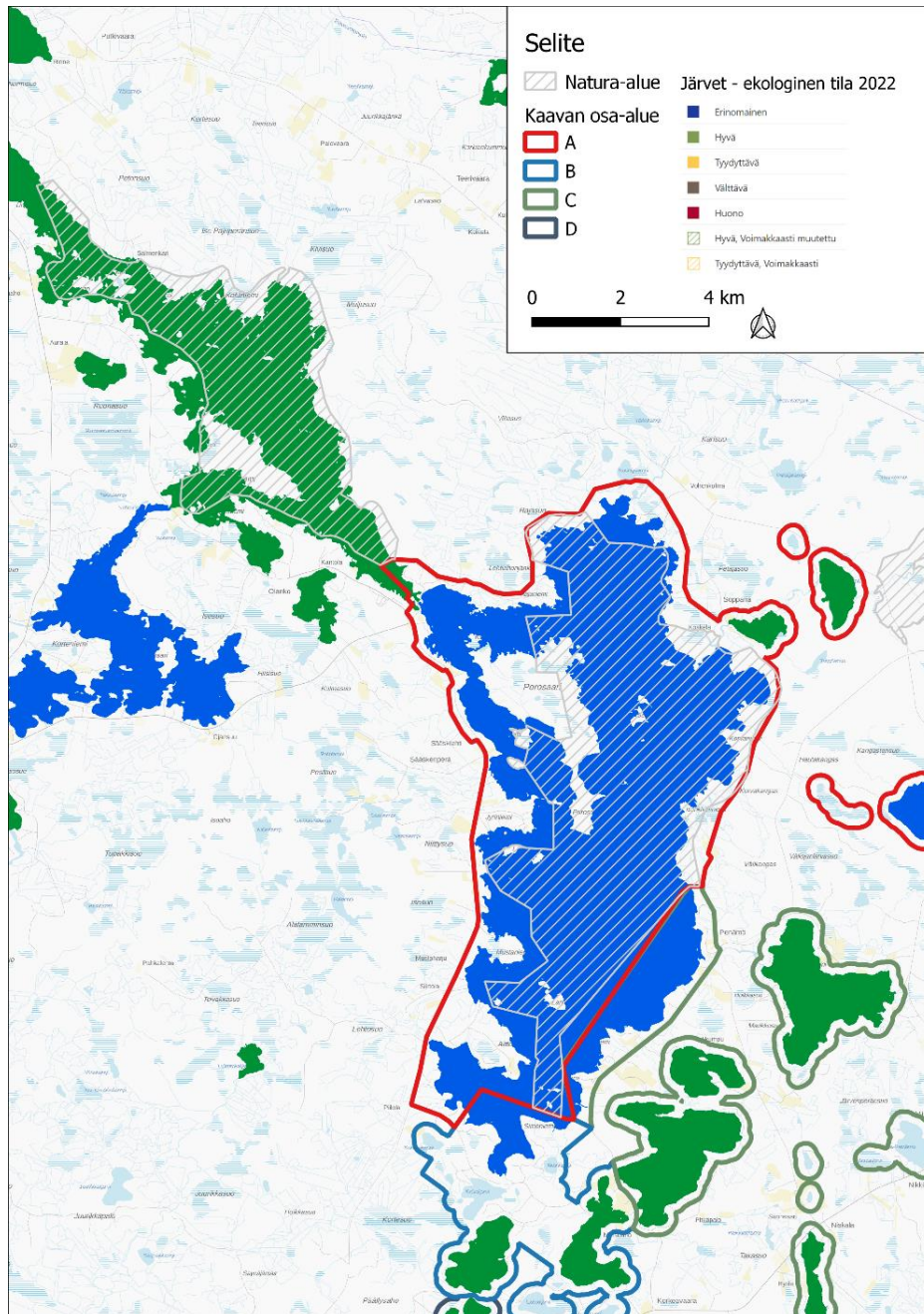
7.1 Natura-alueen kuvaus

Simojärvi kuuluu uposruohojärviin. Sille on luonteenomaista ilmaversoiskasvillisuuden niukkuus ja uposruohojen, pohjalehtisten ja vesisammalten runsaus. Kortteikot ja ruovikot ovat harvoja ja kapeita. Rantojen suot ovat pääasiassa rämeitä. Kangasmailla tuoreet kankaat ovat vallitsevia. Kasvillisuuden yleiskuva alueella on karu. Rannat ovat moreenipeitteisiä ja suurelta osin soistuneita. Simojärven linnusto on monipuolinen. Erityisesti kuikka- ja kalasääksikanta on hyvä.

Simojärvi kuuluu tyypiltään suuriin humusjärviin (Sh) ja järven vedenlaatu on säilynyt hyvänä, sillä valuma-alueella on vähän ihmisperäistä kuormitusta. Pintaveden ekologinen tila Simojärven Isoselän - Soppananselän alueella (64.052) on erinomainen ja Pajuselän - Näskänselän alueella (64.051) hyvä (Kuva 13) (Suomen ympäristökeskus 2023). Simojärvessä vesi on keskimäärin lievästi humuspitoista ja humuspitoisille vesille tyypillisesti hieman hapanta. Veden puskurikyky happamoitumista vastaan on hyvällä tasolla. Ravinnetasoltaan Simojärvi on karu tai lievien määriä kuvastavan klorofyllipitoisuuden perusteella lievästi rehevä. Pohjan läheisissä vesikerroksissa talvi- ja kesäkerrostuneisuuden aikana on alhainen happipitoisuus, jolloin tapahtuu jonkin verran raudan ja ravinteiden liukenemista sedimentistä vesifaasiin.

Taulukko 1. Veden laatu 2022–2023 näytenpisteessä Simojärvi 145 (Isoselän - Soppananselän alue) (Hertta 2023).

		15.7.2022			5.9.2022			11.4.2023		
Suure		Pintavesi	Keskivesi	Pohjavesi	Pintavesi	Keskivesi	Pohjavesi	Pintavesi	Keskivesi	Pohjavesi
Lämpötila	°C	19,9	14,4	10,4	17,5	17	11,2		2,8	3,1
Happi, liukoinen	mg/l	7,4	6,1	5,3	8,5	8,8	1,6	12	8,9	5,6
Hapen kyllästysaste	kyll.%	81	60	47	89	91	15	82	66	42
Sameus	FNU	0,68	0,79	4,1	1,1		5,4	0,31	0,56	2,6
Sähkönjohtavuus	mS/m	1,8	1,9	2	1,8	2,4	3	2	2,2	2,4
Alkaliniteetti	mmol/l	0,096	0,1	0,108	0,083	0,099	0,101	0,106	0,117	0,142
pH		6,74	6,5	6,33	6,86	6,79	6,19	6,79	6,49	6,43
Väriluku	mg/l Pt	45	54	69	43	44	85	49	53	55
Kokonaistyyppi	µg/l	240	270	W 370	240	230	490	200	210	270
Nitriitti-nitraatti tyypinä	µg/l	L 5	14	26	L 5	L 5	160	28	58	100
Ammonium tyypinä	µg/l	L 5	29	95	L 5	L 5	L 5	20	6	17
Kokonaisfosfori	µg/l	7,2	8,6	20	8,4	8,5	27	7,8	7,3	12
Fosfaatti fosforina	µg/l	L 2	L 2	7,6	L 2	L 2	11	L 2	2,1	4,9
Rauta	µg/l	370	700	1900	320	390	2900	360	490	1000
Kemiall. hapen kulutus CODMn	mg/l	8,3	8,8	11	8,6	8,3	10	9,3	10	8,7

Kuva 13. Simojärven Isoselän - Soppananselän alueen (64.052) ekologinen tila on erinomainen.

Simojärvellä alueella on olemassa retkeilyreitti- ja palveluvarustusverkosto. Talvimatkailua ja Simojärven saavutettavuutta parantaa myös Simojärven kautta kulkeva moottorikelkkaura (Metsähallitus 2012). Simojärvellä Metsähallituksen ylläpitämiä tulentekopaikkoja, tupia ja keittokatoksia on seuraavasti:

- Porosaari: päivätupa ja tulentekopaikka
- Porosaaren pohjoisosa: laavu ja tulentekopaikka
- Selkäsaari: Laavu
- Lamanginsaari: Kota ja tulentekopaikka

- Ahosaari: Laavu
- Kenttäsaari: Autiotupa ja tulentekopaikka
- Korvajokisuu: Keittokatos ja tulentekopaikka
- Yli-Soppananjärvi: Keittokatos ja tulentekopaikka

Simojärveen etelärannalla on satama, missä on veneluiska. Lisäksi Korvajokisuulla ja Pohjaslahdella on myös veneenlaskupaikka.

7.2 Suojelun toteutuskeinot

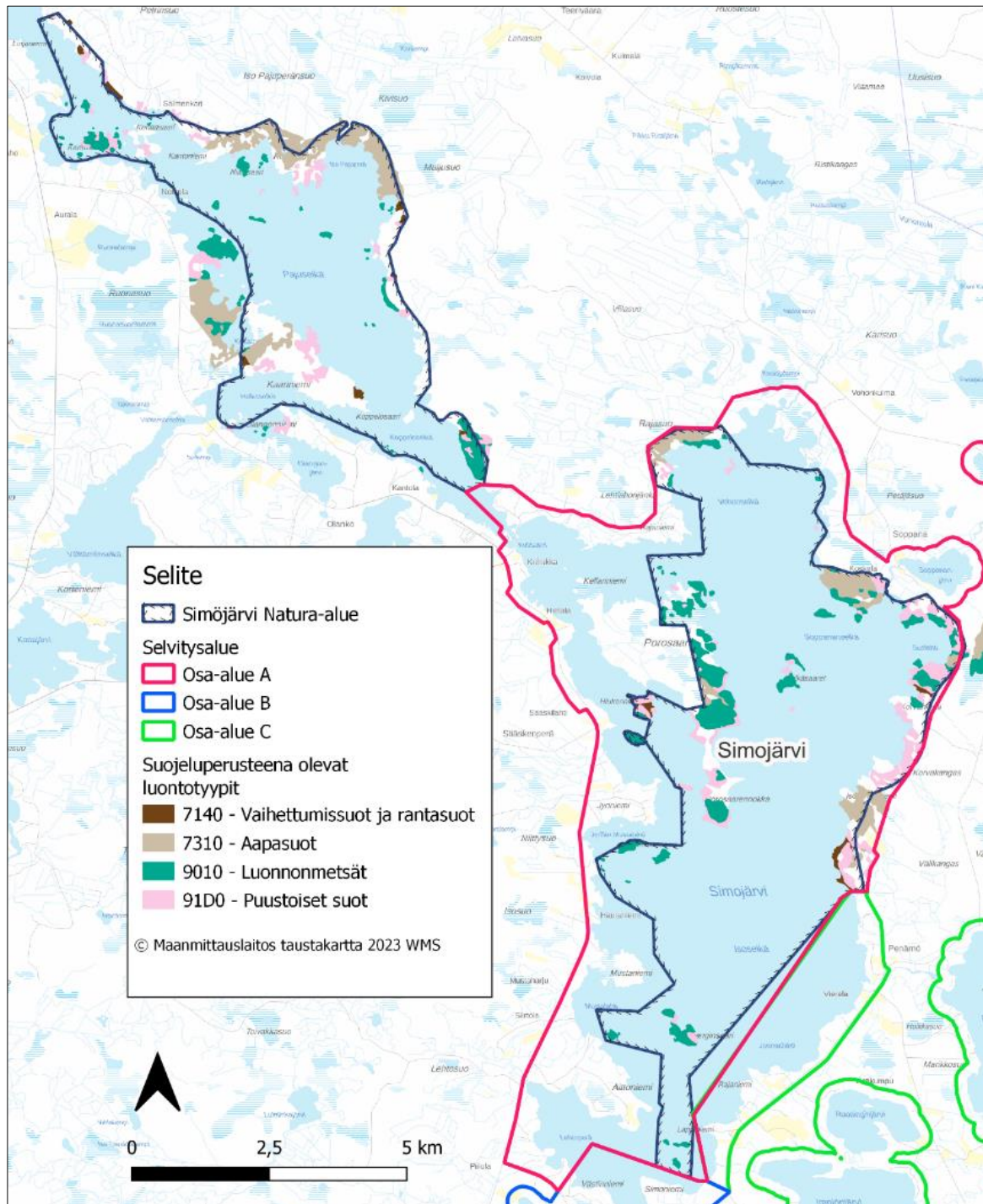
Simojärven Natura-alue kuuluu kokonaisuudessaan rantojensuojeluohjelmaan (RSO). Alueen suojelu tullaan toteuttamaan rakennuslain ja luonnonsuojelulain keinoin. Alueella on kaksi yksityistä suojelualuetta: Koppelosaaren luonnonsuojelualue (YSA128087) ja Koppelosaaren luonnonsuojelualue 2 (YSA128136).

7.3 Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

Simojärven Natura-alue koostuu kahdesta erillisestä alueesta: Simojärven sekä Pajuselän alueista, jotka ovat ranta-alueineen. Natura-alueen suojelun perusteena on viisi Natura-luontotyyppiä (Taulukko 2). Pinta-alaltaan suurin määritetty luontotyyppi alueella on Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (*Littorelletalia uniflorae*) 5090 hehtaaria) Natura-alueen kokonaispinta-alan ollessa 6367 hehtaaria. Suojeltavien luontotyyppien sijoittuminen alueelle on esitetty kuvassa 12.

Taulukko 2. Natura-alueen suojeluperusteissa mainitut luontodirektiivin (92/42/EEC) liitteen I mukaiset luontotyypit, niiden peittävyys, edustavuus sekä yleisarviointi Natura-tietolomakkeen (4/2015) mukaan. Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyyppin suojelulle. Priorisoidut luontotyypit lihavoituna.

Natura-luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus	Yleisarviointi
Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet	3110	5090	hyvä	erittäin tärkeä
Vaihtumissuot ja rantasuot	7140	20	hyvä	on merkitystä
Aapasuot	7310	200	hyvä	on merkitystä
Boreaaliset luonnonmetsät	9010	260	hyvä	on merkitystä
Puustoiset suot	91D0	340	hyvä	on merkitystä

Kuva 14. Simojärven Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien sijoittuminen (Metsähallitus 2023).

7.4 Luontodirektiivin liitteen II lajit

Luontodirektiivin liitteen II lajeista Natura-alueen suojeluperusteena on saukko (Taulukko 3).

Taulukko 3. Natura-tietolomakkeen mukaisesti Natura-alueen suojeluperusteena luontodirektiivin (92/34/ETY) liitteessä II mainitut lajit (Natura-tietolomakkeen taulukko 3.2). Yleisarvio on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

Laji		Populaatio				Yleisarvio
Nimi	Koodi	Tyyppi	Minimi	Maksimi	Yksikkö	
Saukko (<i>Lutra lutra</i>)	1355	pysyvä				tärkeä

7.5 Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit

Luontotyypeille ominaisina lajeina voidaan pitää lajeja, joihin kohdistuvien vaikutusten voidaan arvioida heijastuvan alueen suojeluperusteina oleviin luontotyyppihin tai lajeihin. Simojärven Natura-alueella ei arvioida esiintyvän tällaisia erityisiä lajeja, joiden kautta vaikutuksia suojeluperusteisiin voisi muodostua.

Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit alueella ovat Natura-tietolomakkeen taulukossa 3.3 heinätavi (*Anas querquedula*), metsähanhi (*Anser fabalis*) ja tukkasotka (*Aythya fuligula*).

7.6 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyyppihin

Simojärven Natura-alue koostuu kahdesta erillisestä alueesta, joista eteläisempi jää osa-alue A:n sisään. Simojärven Natura-alueen pohjoinen osa-alue rajautuu kaakossa osa-alueen A luoteiskulmaan.

Välillisiä vaikutuksia kohdistuu ensisijaisesti hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet luontotyyppiin (Taulukko 4). Keskeinen vaikutus kaavan toteuttamisen on vesistöön kohdistuvan jätevesikuormituksen lisääntyminen Simojärven Isoselän - Soppananselän alueella ja jossain määrin Pajuselän - Näskänselän alueella. Muihin suojeltaviin luontotyyppihin vaikutukset liittyvät lisääntyvän virkistyskäytön seurauksena kasvillisuuden kulumiseen (Taulukko 4).

Lisääntyvän loma-asutuksen seurauksena vesillä liikkuminen ja rantautuminen Natura-alueella lisääntyy jonkin verran. Rantautuminen kohdistuu metsähallituksen ylläpitämiin autiotupa-, laavu-, tauko- ja nuotiopaikkoihin. Retkeilyn aiheuttama kulumisvaikutus kohdistuu pääosin boreaaliset luonnonmetsät - luontotyyppiin. Suotyyypeillä liikkuminen vähäisempää ja se liittyy marjastukseen. Kulumisvaikutus on paikallinen ja pinta-alaltaan vähäinen suhteutettuna em. luontotyyppien kokonaispinta-alaan Natura-alueella.

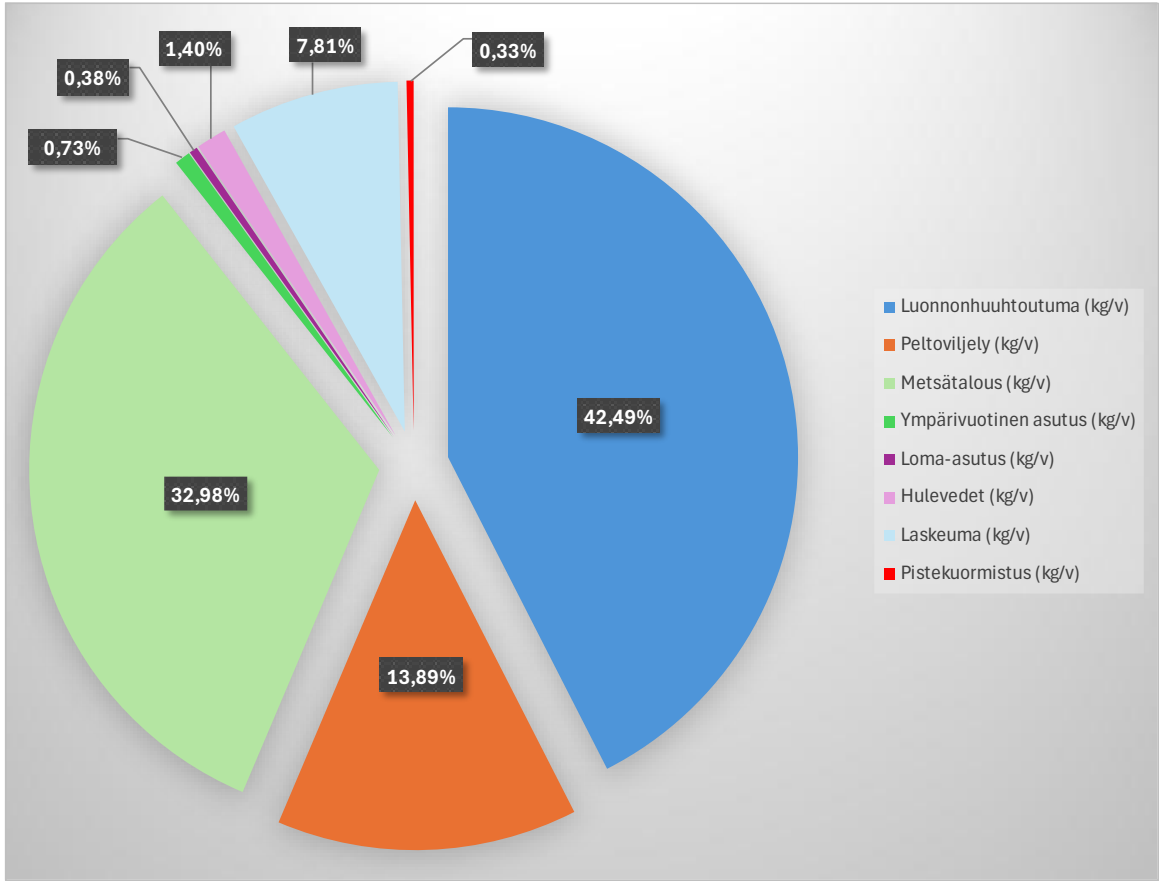
Taulukko 4. Vaikutukset suojeltaviin luontotyyppihin.

Suojeltava luontotyyppi	Vaikutus	Merkittävyys
Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (<i>Littorelletalia uniflorae</i>)	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen vähäinen rehevöittävä vaikutus. Luontotyyppin ominaispiirteet eivät muutu pitkällä aikavälillä. Simojärven pintaveden ekologinen tila ei tule muuttumaan.	ei merkittävää heikennystä
Aapasuot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Liikkuminen suoalueella on vähäistä ja merkittävintä se on marja-aikana.	ei merkittävää heikennystä

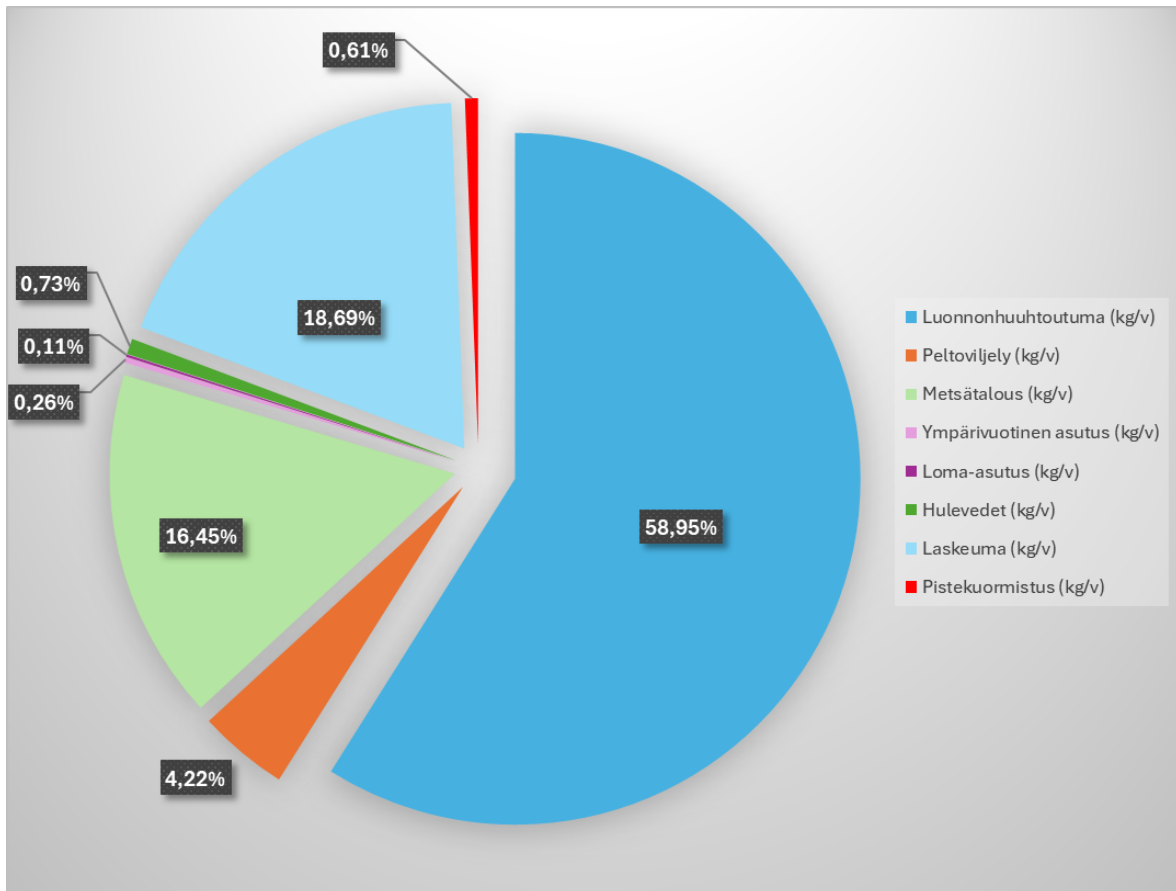
Vaihtumissuot ja rantasuot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Liikkuminen ranta- ja vaihtumissoilla tulee olemaan vähäistä.	ei merkittävää heikennystä
Boreaaliset luonnonmetsät	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Luontotyyppiin kaavan toteuttamisen vaikutukset jäävät vähäiseksi. Luontotyyppillä liikkuminen lisääntyy ja palvelupaikoilla kasvillisuuden kulumisen riski kasvaa.	ei merkittävää heikennystä

Vesistöön kohdistuva kuormitus

Viimeisen 10 vuoden keskiarvo VEMALA-kuormitusmallin mukaan Simojärven Isoselän-Soppananselän kokonaisfosforikuormitus on 4 721,047 kg/v ja -typpikuormitus 97 645,511 kg/v. Pääosa fosfori- ja typpikuormituksesta on luonnonhuuhtoutumaa (Kuva 15 ja Kuva 16) (Vesistömallijärjestelmä WSFS, VEMALA 4/2024). Ihmistoiminnasta aiheutuva fosforikuormitus on 2 714 kg/v ja typpikuormitus 40 087 kg/v. Ihmisperäisistä lähteistä vesimuodostumaan tulevan kokonaistypen ja -fosforin kuormitus sisältää peltoviljelyn, metsätalouden, vakituisen haja-asutuksen, loma-asuntojen, huleveden ja pistekuormituksen. Tästä kuormituksesta maa- ja metsätalouden osuus on huomattava. Haja-asutuksen aiheuttama kuormitus on 52 kg fosforia vuodessa ja 359 kg typpeä vuodessa.

Kuva 15. Kokonaisfosforikuormituksen (4 721,047 kg/v) jakautuminen Vemalan mukaan Simojärvellä. Pääosa kuormituksesta on luonnonhuuhtoutumaa (Vesistömallijärjestelmä WSFS, VEMALA 4/2024).

Kuva 16. Kokonaistyyppikuormituksen (97 645,511 kg/v) jakautuminen Vemalan mukaan Simojärvellä. Pääosa kuormituksesta on luonnonhuuhtoutumaa (Vesistömallijärjestelmä WSFS, VEMALA 4/2024).

Haja-asutusalueilla syntyvien jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus on asetettu ympäristönsuojelulaissa 527/2014. Talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla on asetus (157/2017), joka koskee pysyvää ja loma-asutusta. Asetuksen mukaan haja-asutuksen jätevesistä tulee poistaa 70 % fosforista, 30 % typpeä ja 80 % orgaanisesta aineksesta. Vaatimuksen perusteella yhden asukkaan jätevesistä saa joutua ympäristöön enintään 10 g orgaanista ainetta, 0,66 g fosforia ja 9,8 g typpeä vuorokaudessa. Pilaantumiselle herkillä alueilla jätevedet tulisi puhdistaa edellä mainittua tehokkaammin (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla 4 §): orgaanisesta aineesta vähintään 90 %, kokonaisfosforista vähintään 85 % ja kokonaistypestä vähintään 40 %. Kaavan yleiskaavamääräyksessä todetaan, että loma-asuntojen jätevesien puhdistus on toteutettava pilaantumiselle herkillä alueilla tarkoitetuilla arvoilla.

Loma-asunnoille laskettiin keskimääräinen kuormitus vakituisen asutuksen perusteella, ja oletettiin loma-asuntoja käytettävän 100 päivää vuodessa. Laskennassa on oletettu, että loma-asunnossa asuu kolme henkeä. Lisäksi laskettiin kuormitus VEMALA:n käyttämillä ominaiskuormitusarvoilla, jotka ovat fosfori (P) vakituinen 0,42 kg/asukas/v, typpi (N) vakituinen 3,22 kg/asukas/v, fosfori (P) loma-asunto 0,22 kg/asunto/v, typpi (N) loma-asunto 1,58 kg/asunto/v.

Taulukko 5. Simojärven ranta-alueen nykyinen rakennuskanta ja yleiskaavan toteutumisen mukainen rakennuskanta.

	A	B	C	Määrä
Käytetty rakennusoikeus				
Loma-asunto tai pysyvä asunto (RA, ARA, A, AM)	113	42	33	188
Voimassa olevan kaavan (ROYK, RAK) mukainen rakentamaton rakennusoikeus				
Loma-asunto (RA)	79	8	4	95
Pysyvä asunto tai loma-asunto (A, ARA)	15	7	19	40
Uudet rakennuspaikat				
Loma-asunto (RA)	34	1	1	36
Pysyvä asunto tai loma-asunto (A, ARA)	7	6	12	22
Yhteensä	248	64	69	381

Taulukko 6. Tuleva kuormitus jätevesiasetusarvoilla* ja VEMALA:n arvoilla.

Rakentamaton tai uusi	Lukumäärä	Asukkaita	Jätevesiasetus*		VEMALA	
			Kok. P (kg/v)	Kok.N (kg/v)	Kok. P (kg/v)	Kok.N (kg/v)
Loma-asunto	131	3	78	1054	29	207
Pysyvä asunto	62	4	49	665	104	799
Yhteensä			127	1720	133	1006

* kun jätevesien puhdistus toteutetaan pilaantumisen herkillä alueilla tarkoitetuilla arvoilla.

Kaavan toteutuminen yli kaksinkertaistaa Simojärven ranta-alueen nykyisen rakennuskannan. Simojärven alueella jätevesien käsittely tullaan toteuttamaan tehokkaammin, pilaantumisen herkillä alueilla tarkoitetuilla arvoilla, fosforin ja typen kuormituslisäys on noin 0,3 % ja noin 1,8 % (Taulukko 7). VEMALA-kuormitusmallin arvoilla kuormituksen lisäys olisi fosforin osalta noin 0,3 % ja typen osalta noin 1 % (Taulukko 8). Kuormitus kohdistuu pääasiassa Simojärven Isoselän - Soppananselän vesialueelle ja vähäinen vaikutus ulottuu myös Pajuselän - Näskänselän vesialueelle.

Taulukko 7. Rantayleiskaavan ja ranta-asetusmääräysten mukaisen asutuksen kasvun aiheuttama typpi- ja fosforikuormituksen lisäys Simojärven Isoselän - Soppananselän alueella, kun jätevesien puhdistus toteutetaan pilaantumisen herkillä alueilla tarkoitetuilla arvoilla.

	Nykyinen kuormitus (kg/v)	Tuleva kuormitus (kg/v)	Kuormituksen lisäys (kg/v)	%
Kok. fosfori (P)	40 087	40 214	127	0,32 %
Kok. typpi (N)	97 645	99 365	1 720	1,76 %

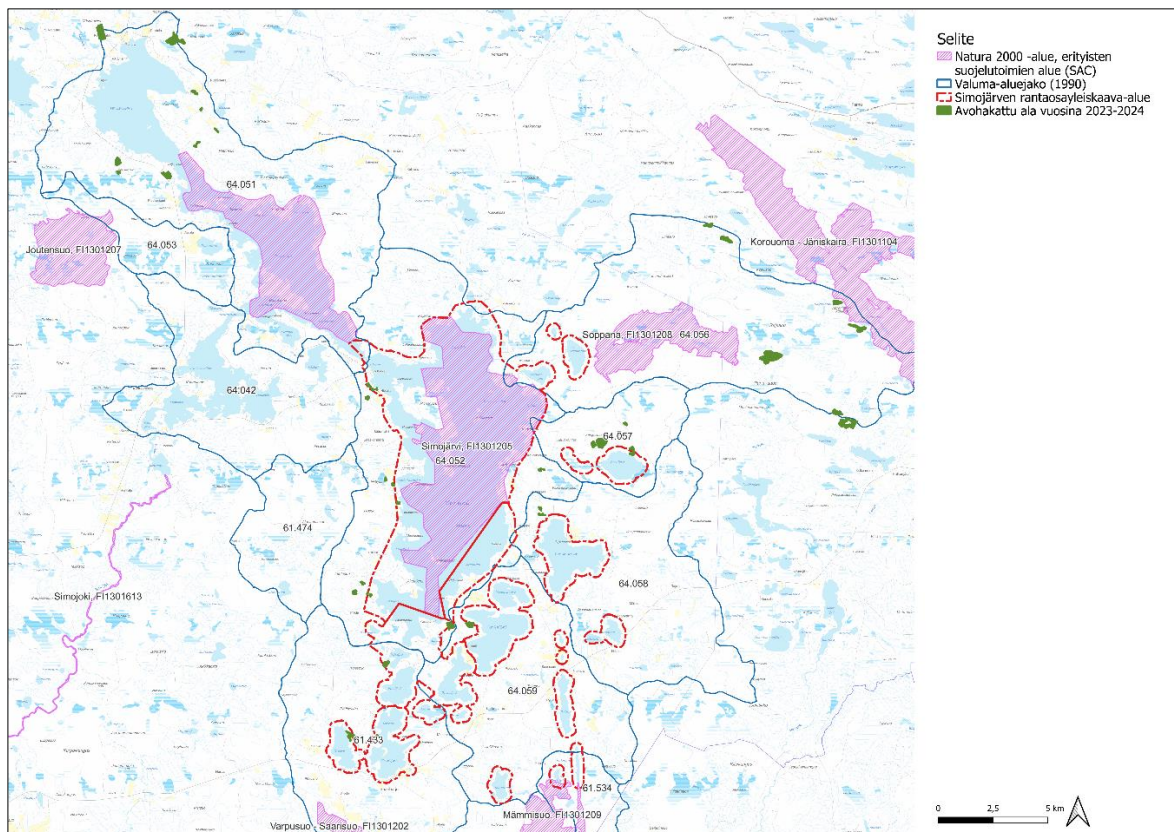
Taulukko 8. Rantayleiskaavan ja ranta-asetusmääräysten mukaisen asutuksen kasvun aiheuttama typpi- ja fosforikuormituksen lisäys Simojärven Isoselän - Soppananselän alueella VEMALA:n arvoilla.

	Nykyinen kuormitus (kg/v)	Tuleva kuormitus (kg/v)	Kuormituksen lisäys (kg/v)	%
Kok. fosfori (P)	40 087	40 220	133	0,33 %
Kok. typpi (N)	97 645	98 651	1 006	1,03 %

Kaava-alueella uudistushakkuiden aiheuttama kuormitus on ei ole merkittävä. Vuosittain uudistushakkuita tehdään vähän. Vuosina 2020–2023 kaava-alueen osa-alueelta A tehtiin kuusi metsäkäyttöilmoitusta, joka

koski uudistushakkuita (Metsäkeskus 2024). Hakkualueiden pinta-ala vaihteli 0,46–1,83 ha välillä. Yhteispinta-ala oli 6,03 ha. Simojärven eteläosalla kaava-alueen osa-alueella B tehtiin yksi uudistushakkuu 6,7 ha alalta ja kaava-alueen osa-alueella C ei tehty uudistushakkuita. Vain yksi uudishakkuu rajautui Simojärven rantaan (Kuva 17) ja siinäkin oli jätetty rantaan noin 15 metriä leveä suojavavyöhyke. Myös valuma-alueella uudishakkuiden määrä ei ole suuri. Metsätalouden kuormitusta vähennetään kaava-alueella kaavan yleismääräyksellä.

Kuormituksen kasvu ei vaikuta merkittävästi veden laatuun. Simojärven vesistön luontotyyppiin, hiekkamaiden niukkaravinteiset vedet, loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen lisääntymisen seurauksena ei ole odotettavissa merkittävää veden laadun huonontumista.

Kuva 17. Simojärven Natura-alueen valuma-alueilla tehdyt avohakkuualat vuosina 2020–2023 metsänkäyttöilmoitusten perusteella (Metsäkeskus 2024).

Liikkuminen, häirintä ja kulutusvaikutus

Lievää häiriövaikusta voi aiheutua luontotyyppien ominaisille lintulajeille. Koska lisääntyvä vesillä liikkuminen suuntautuu Natura-alueelle, selkällockiin, kalatiiraan, kuikkaan, laulujoutseneen ja kalasääskeen kohdistuva pesimä- ja poikasaikainen häiriö lisääntyy jonkin verran. Ihmisen aiheuttama häiriö pesien läheisyydessä ei suoraan tuota vahinkoa pesinnälle, mutta häiriön seurauksena tyhjäksi jäänyt pesä antaa esimerkiksi variksille mahdollisuuden päästä tyhjentämään pesiä. Natura-alueella nykytilanteessa lähimmät lomarakennukset sijaitsevat yli 500 metrin etäisyydestä pesistä. Kaavan päivitys ei muuta tilannetta. Häiriövaikutus on arvioitu merkittävyydeltään vähäiseksi, jolloin se ei uhkaa lajien säilymistä alueella.

7.7 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin

Simojärven Natura-alueen suojeluperusteena mainitaan saukko (*Lutra lutra*), joka on vesielämään sopeutunut näätäeläin. Suomen Lajitietokeskus tietokannassa on vanha tieto (1974) saukosta Simojärveltä ja Simojärven läheltä Välttämönsalmelta on havainto vuodelta 2017.

Laji suosii elinympäristöinä virtavesiä, joissa on talvella sulapaikkoja. Koiran reviiri on laaja ja se voi liikkua kymmenien kilometrien vesistöreiteillä. Saukko kykenee myös siirtymään maakannasten yli vesistöreiteiltä toiseen. Saukko valitsee lisääntymispaikat vesistöreitin rauhallisemmista osista. Saukko on hidas lisääntyjä, sillä naaras synnyttää kerralla vain 1–3 poikasta. Suomessa saukon poikaset syntyvät lumettomana vuodenaikana, yleensä huhtikuun - lokakuun välillä.

Synnytyksesä voi sijaita kauempana vesirajasta. Emo siirtää poikasensa pian poikasten silmien avautumisen jälkeen synnytyksesästä jokivarressa olevaan siirtopesään. Kumpikin pesistä voi sijaita luolassa, louhikoissa, tiheässä kuusenaluksessa tai muun tiheän kasvillisuuden suojassa. Laji voi pesiä myös ihmisen vanhoissa rakenteissa, kuten myllynraunioissa tai romahtaneissa tierummuissa. Saukon synnytyksesää ja poikasten siirtopesiä on vaikea löytää. Pesät ovat käytössä muutaman kuukauden ja sen jälkeen levähdyspaikka vaihtuu tiheään. Pennut seuraavat emoaan syntymäänsä seuraavan talven yli. Synnytys- ja siirtopesien paikka voi vaihtua.

Natura-alueelle ei sijoitu saukolle sopivia virtavesiä, vain Korvajoen, Väliojan ja Soppananjoen suistot. Simojärven laskee saukolle sopivia virtavesiä kuten Penämönjoki ja Vohonjoki, missä on koskipaikkoja, jotka voivat pysyä sulina talvella. Myös Paasonjoki, joka laskee Soppananjärven ja Ylä-Soppananjärven kautta Simojärveen, on tärkeä virtavesi saukolle. Siinä on sopivia koskipaikkoja ja joessa virtaa riittävän suuri vesimäärä, jotta koskipaikat voivat pysyä sulana talvella. Talvella saukko ei liiku Simojärvellä, koska siellä ei ole sulapaikkoja. Vain kevättalvella Kulttisalmi voi avautua sulaksi ja tällöin saukko voi liikkua jäällä liikkueensa Paasonjoelta Kulttisalmelle. Simojärvi on kesällä saukolle ravinnonhankinta-alue.

Rakennettavat loma-asuntopaikat, jotka sijoittuvat Natura-alueen ulkopuolelle, eivät ole luonteeltaan sellaisia, mihin saukko tekisi pesän. Pesäpaikat sijoittuvat todennäköisesti Natura-alueen ulkopuolelle virtavesien varrelle.

Päivitetty rantayleiskaavan toteutuminen lisää mahdollisesti lajiin kohdistuvaa häirintää, mutta alueen laajuuden vuoksi sen ei arvioida olevan erityistä merkitystä lajin kannalta. Lisääntyvä pysyvä asutus ja loma-asutus ei arvioida heikentävän lajin ruokailumahdollisuuksia Simojärven Natura-alueella tai lisääntymistä Natura-alueen ulkopuolella.

7.8 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos nostaa keskilämpötilaa Lapissa erityisesti talvisin. Vuotuisten sademäärien arvioidaan kasvavan alueella noin 6–11 prosenttia (Gregow, ym. 2021). Sade runsastuu varsinkin talvisin. Ilmastonmuutoksen tärkein vaikutus sisävesien hydrologisiin oloihin on siitä aiheutuva muutos valunnan, virtaamien ja vedenkorkeuksien vuodenaikaiseen jakaumaan (Veijalainen, ym. 2020). Samoin on oletettavaa, että ravinnekuormitus (kok.P, N) kasvaa talvikuukausina valunnan kasvaessa ja vähenee kasvukaudella valunnan pienentyessä. Ilmaston lämpenemisen myötä jääpeiteajat lyhenevät ja vesi on entistä lämpimämpää. Tällä on myös vaikutusta vesistöjen rehevyyteen.

Ilmastonmuutos yhdessä rantayleiskaavan vesistövaikutuksien kanssa lisää Simojärveen kohdistuvaa kuormitusta. Tätä kehityssuuntaan vähentää se seikka, että haja-asutuksen jätevesien käsittely seurauksena haja-asutuksen kuormitus vähenee tulevaisuudessa, kun kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä uudistetaan jätevesiasetuksen mukaiseksi remonttien yhteydessä. Merkittävää veden laadun huonontumista ei kuitenkaan ole odotettavissa.

7.9 Lieventämistoimet

Tarvittavat lieventämistoimet on esitetty rantayleiskaavan yleismääräyksissä.

7.10 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Yleiskaavan toteutuminen ei muuta Simojärven ekologisia rakenteita, toimintaa ja ominaispiirteitä, eivätkä alueen suojelutavoitteet vaarannu. Epävarmuustekijäkin huomioon ottaen ovat merkittävät haitalliset vaikutukset epätodennäköisiä.

Edellä esitetyn perusteella voidaan riittävällä varmuudella todeta, ettei kaavan toteutuminen merkittävästi heikennä Simojärven Natura 2000 -alueen eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on valittu Natura 2000 -verkostoon.

8 Soppanan Natura-alue (FI1301208, SAC)

8.1 Natura-alueen kuvaus

Soppanan alue on pääosin lukuisten metsäpalojen kuvioimaa, paikoin lähes luonnontilaista mäntymetsää. Alueen kuusikoita hallitsevat pienilmastoiltaan vaateliaille lajeille edulliset luppoiset osat. Alueella on myös lehtoja ja lehtomaisia kankaita. Soppanan alue on alueellisesti tärkeä vanhan metsän kohde. Soppanan alueella on retkeilyreitti.

8.2 Suojelun toteutuskeinot

Soppana kuuluu kokonaisuudessaan vanhojen metsien suojeluohjelmaan (VMO). Alueen suojelu tullaan toteuttamaan luonnonsuojelulain keinoin.

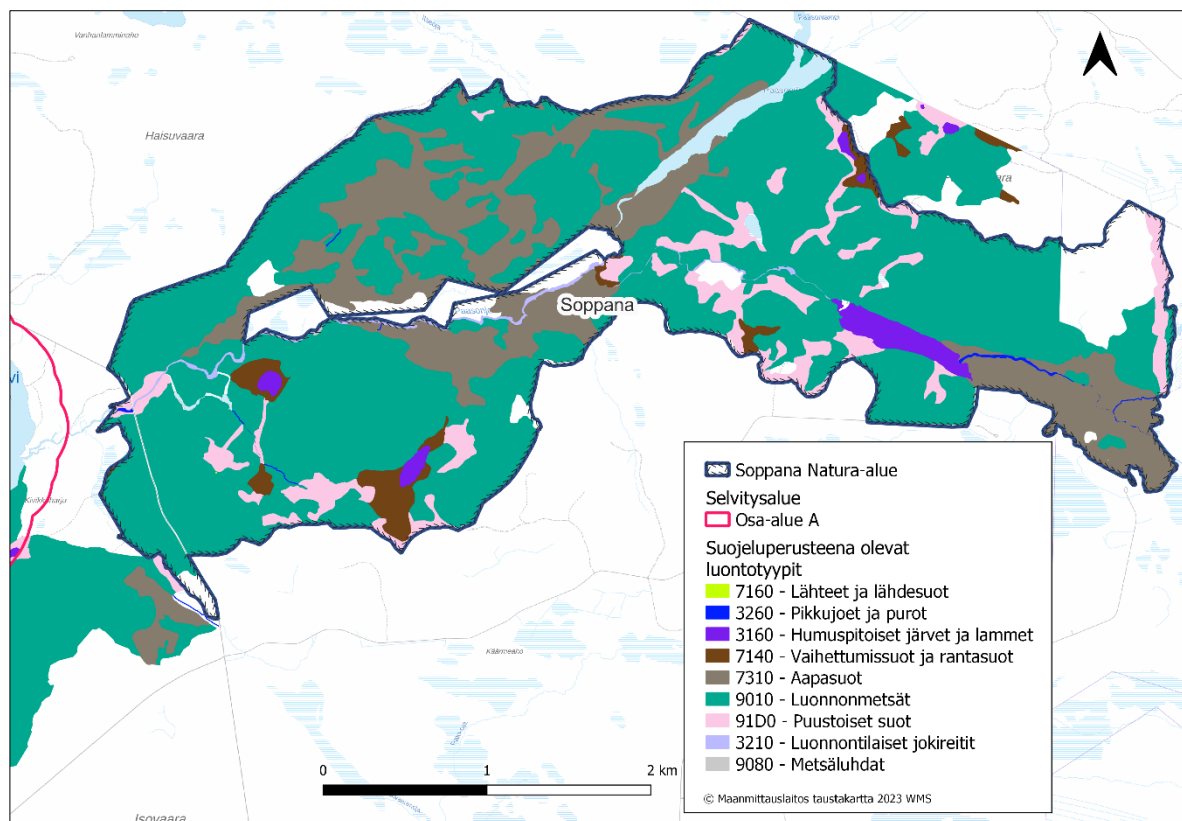
8.3 Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

Soppanan Natura-alueen suojelun perusteena on yhdeksän Natura-luontotyyppiä (Taulukko 9). Pinta-alaltaan suurin määritetty luontotyyppi alueella on boreaaliset luonnonmetsät (660 hehtaaria) Natura-alueen kokonaispinta-alan ollessa 1097 hehtaaria. Suojeltavien luontotyyppien sijoittuminen alueelle on esitetty kuvassa 13.

Taulukko 9. Natura-alueen suojeluperusteissa mainitut luontodirektiivin (92/42/EEC) liitteen I mukaiset luontotyypit, niiden peittävyys, edustavuus sekä yleisarviointi Natura-tietolomakkeen (4/2015) mukaan. Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyypin suojelulle. Priorisoidut luontotyypit lihavoituna.

Natura-luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus	Yleisarviointi
Humuspitoiset järvet ja lammet	3160	36	erinomainen	on merkitystä
Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit	3210	37	erinomainen	on merkitystä

Natura-luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus	Yleisarviointi
Vuorten alapuoliset tasankoet, joissa on <i>Ranunculum fluitans</i> ja <i>Callitriche-Batrachium</i> -kasvillisuutta	3260	10	erinomainen	tärkeä
Vaihtumissuot ja rantasuot	7140	20	erinomainen	on merkitystä
Fennoskandian lähteet ja lähdesuot	7160	0,012	hyvä	on merkitystä
Aapasuot	7310	200	erinomainen	on merkitystä
Boreaaliset luonnonmetsät	9010	660	erinomainen	erittäin tärkeä
Fennoskandian metsäluhdut	9080	0,1	erinomainen	on merkitystä
Puustoiset suot	91D0	170	erinomainen	on merkitystä

Kuva 18. Soppaan Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien sijoittuminen lähellä Haukkasalon hankealuetta ja sähkönsiirtoa (Metsähallitus 2023).

8.4 Luontodirektiivin liitteen II lajit

Luontodirektiivin liitteen II lajeista Natura-alueen suojeluperusteena on saukko (Taulukko 10). Saukon elinympäristöä ovat erityyppiset vesistöt ja talvella koskien sulapaikat ovat sille tärkeitä ruokailupaikkoja. Saukot liikkuvat laajoilla alueilla vesistöjä myöten. Saukosta on tehty havaintoja (aikuinen ja poikanen) vuonna 2018 Natura-alueen läheisyydestä (Laji.fi 2024). Saukolle sopiva elinympäristö on Paasonjoki, missä on koskipaikkoja, jotka talvella ovat sulana (<https://tarkka.syke.fi>). Lisäksi alueella on Pahan-Paasonjoki ja Parvajoki sekä puroja, joka ovat saukolle luontevia elinympäristöjä. Saukon todennäköiset pesäpaikat

sijoittuvat Paasonjoen varteen tai sen läheisyyteen varsin lähelle koskipaikkoja. Pesä on yleensä muutaman kilomerin päässä sulapaikoista.

Taulukko 10. Natura-tietolomakkeen mukaisesti Natura-alueen suojeluperusteena luontodirektiivin (92/34/ETY) liitteessä II mainitut lajit (Natura-tietolomakkeen taulukko 3.2). Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

Laji		Populaatio				yleisarvio
nimi	koodi	tyyppi	minimi	maksimi	yksikkö	
Saukko (<i>Lutra lutra</i>)	1355	pysyvä	1	2	yksilö	on merkitystä

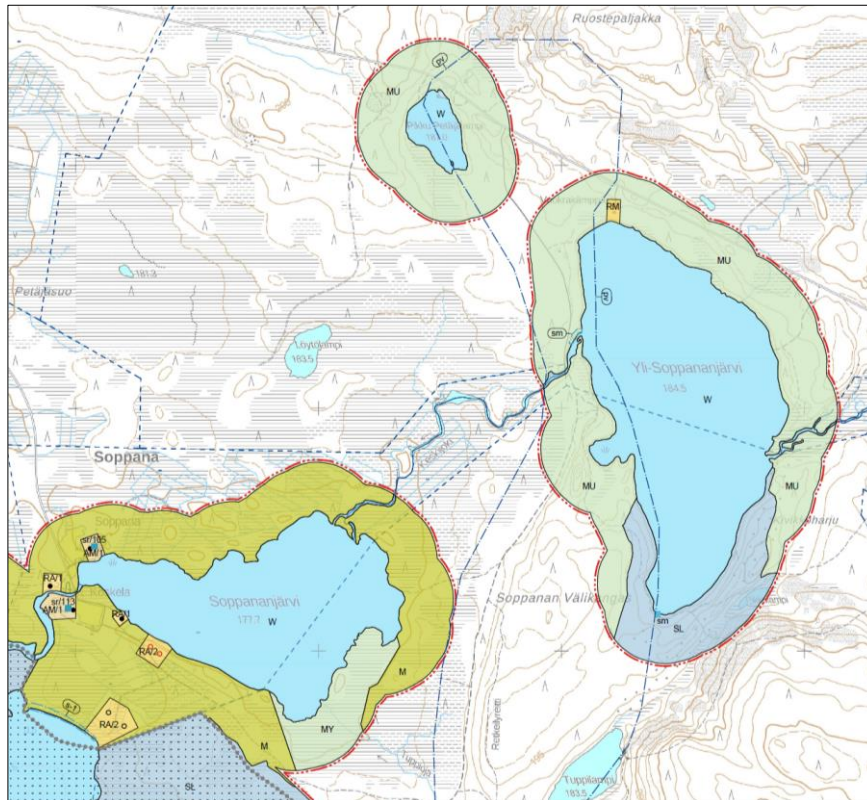
8.5 Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit

Luontotyypeille ominaisina lajeina voidaan pitää lajeja, joihin kohdistuvien vaikutusten voidaan arvioida heijastuvan alueen suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin tai lajeihin. Soppanan Natura-alueella ei arvioida esiintyvän tällaisia erityisiä lajeja, joiden kautta vaikutuksia suojeluperusteisiin voisi muodostua.

Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit alueella ovat Natura-tietolomakkeen taulukossa 3.3 metsähanhi (*Anser fabalis*), pyy (*Bonasa bonasia*), pohjansirkku (*Emberiza rustica*), kirjosiipikäpylintu (*Loxia leucoptera*), erakkokääpä (*Antrodia infirma*) ja lohkokääpä (*Diplomitoporus crustulinus*).

8.6 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin

Soppanan Natura-alue sijaitsee noin 170 metriä osa-alue A:n itäisimmän osan itäpuolella. Suoraa pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymisestä aiheutuvaa vaikutusta ei kohdistu mihinkään suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin. Lähin uudet loma-asunnot ovat yli 3 km päässä Soppananjärven länsirannalla (Kuva 19). Yli-Soppananjärven pohjoisrannalle on kaavassa osoitettu RM-alue (Matkailupalvelujen alue). Merkinnällä on ositettu olemassa oleva Metsähallituksen Rosamon eräkämpä (vuokrakämpä), joka on hirsirakenteinen tukkikämpä. Lisääntyvän loma-asutuksen seurauksena Natura-alueella liikkuminen lisääntyy jonkin verran ja se ohjautuu suurelta osin Paasonjärven retkeilypolulle ja sen varrella oleville taukopaikoille.

Kuva 19. Ote kaavaehdotuksesta, Soppananjärvi, Yli-Soppananjärvi ja Pikku-Soppananjärvi.

Taulukko 11. Vaikutukset suojeltaviin luontotyypeihin.

Suojeltava luontotyyppi	Vaikutus	Merkittävyys
Humuspitoiset järvet ja lammet	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu.	Ei vaikutuksia
Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu.	Ei vaikutuksia
Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on <i>Ranunculus fluitans</i> ja <i>Callitriche-Batrachium</i> -kasvillisuutta	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu.	Ei vaikutuksia
Vaihettumissuot ja rantasuot	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu.	Ei vaikutuksia
Fennoskandian lähteet ja lähdesuot	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu.	Ei vaikutuksia
Aapasuot	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu. Aapasoilla voidaan liikkua marjastuksen takia. Liikkuminen vähänlaisesti lisääntyy kaavan toteutumisen seurauksena.	Vähäinen
Boreaaliset luonnonmetsät	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu. Liikkuminen vähänlaisesti lisääntyy luontotyyppillä kaavan toteutumisen seurauksena.	Vähäinen
Fennoskandian metsäluhdut	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu. Lisääntyvä liikkuminen ei ohjaudu luontotyyppille.	Ei vaikutuksia

Puustoiset suot	Luontotyyppin levinneisyys ja ekologinen luonne ei muutu. Luontotyyppillä voidaan liikkua marjastuksen takia.	Vähäinen
-----------------	---	----------

8.7 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin

Soppanan Natura-alueen suojeluperusteena mainitaan saukko. Suoria vaikutuksia ei lajille muodostu.

Rantayleiskaava-alueella saukolle sopivat elinympäristöt ovat etupäässä jokivarret. Rantayleiskaavan Ylä-Soppananjärven osalla Natura-alueen ulkopuolella Paasjoen varrella on vähäpuustoista suomaastoa ja Keskiejän osalla on puustoista suota. Soppananjoen varrella on avosuota tai vähäpuustoista rämettä. Saukko ei tee pesää avomaiden suomaille, nämä jokivarret eivät ole pääosaltaan saukolle sopivia pesäympäristöjä.

Huomattava osa Soppananjoen varresta on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL) ja muu osa M-alueeksi (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jonka ranta-alueella ei saa rakentaa kuin maa- ja metsätalousliittyvää rakentamista). Soppananjärven osalla Keskiejän varsi on M-aluetta ja luo-2 aluetta (Vesiluonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue). Ylä-Soppananjärven Paasjoen on MU-aluetta (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja). Kaava-alueen jokivarret eivät maaperäolosuhteiden takia sovellu maa- ja metsätalouteen liittyvien rakennuksien rakentamiseen, joten näiden rakenteiden rakentaminen ei uhkaa lajin liikkumista jokivarsilla. Metsätalouteen alueet ovat pitkälti vähäarvoisia ja ne ovat vähäpuustoisia jouto- ja kitumaan suota. Vain Keskiejän varressa on puustollisia alueita. Metsätalouden harjoittaminen ei heikennä lajin mahdollisuutta tehdä pesä Keskiejän varteen.

Päivitetty rantayleiskaavan toteutuminen lisää vähäisesti mahdollisesti lajiin kohdistuvaa häirintä mahdollisuutta, mutta alueen laajuuden vuoksi sen ei arvioida olevan erityistä merkitystä lajin kannalta.

Lajin lisääntymispaikat ovat todennäköisesti Soppanan Natura-alueella. Kaavan toteutuminen ei arvioida heikentävän lajin lisääntymis- ja ruokailumahdollisuuksia Soppanan Natura-alueella.

8.8 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Simojärven rantaosayleiskaavan päivittämisen ja laajennuksen toteutumisella on merkittävydeltään vähäisiä kielteisiä vaikutuksia eräille luontotyypeille. Kaavan toteuttamisen ei katsota heikentävän Soppanan Natura-alueen eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Natura-alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvien luontotyyppien pinta-ala ei supistu, lajien populaatiot pystyvät kehittymään vähintään nykyisellään, eikä luontotyypeille ja/tai lajistolle aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena alueen luontotyypeille ja lajistolle.

8.9 Yhteisvaikutukset

Simojärven ja Soppanan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt toimet vähentävät kaavasta muodostuvia alueen virkistyskäyttöön liittyviä haitallisia vaikutuksia. Soppanan Natura-alueen läheisyydessä ei ole tiedossa muita sellaisia hankkeita, joista aiheutuisi haitallisia yhteisvaikutuksia rantaosayleiskaavassa osoitetun maankäytön kanssa.

9 Mämmisuo Natura-alue (FI1301209, SAC)

9.1 Natura-alueen kuvaus

Mämmisuo on aapasuokokonaisuus koostuen pääosin rimpi- ja kalvakkanevoista sekä suosaarekkeiden ja reunakankaiden rämevyöhykkeistä. Latvapurojen varsilla paikoin korpea.

9.2 Suojelun toteutuskeinot

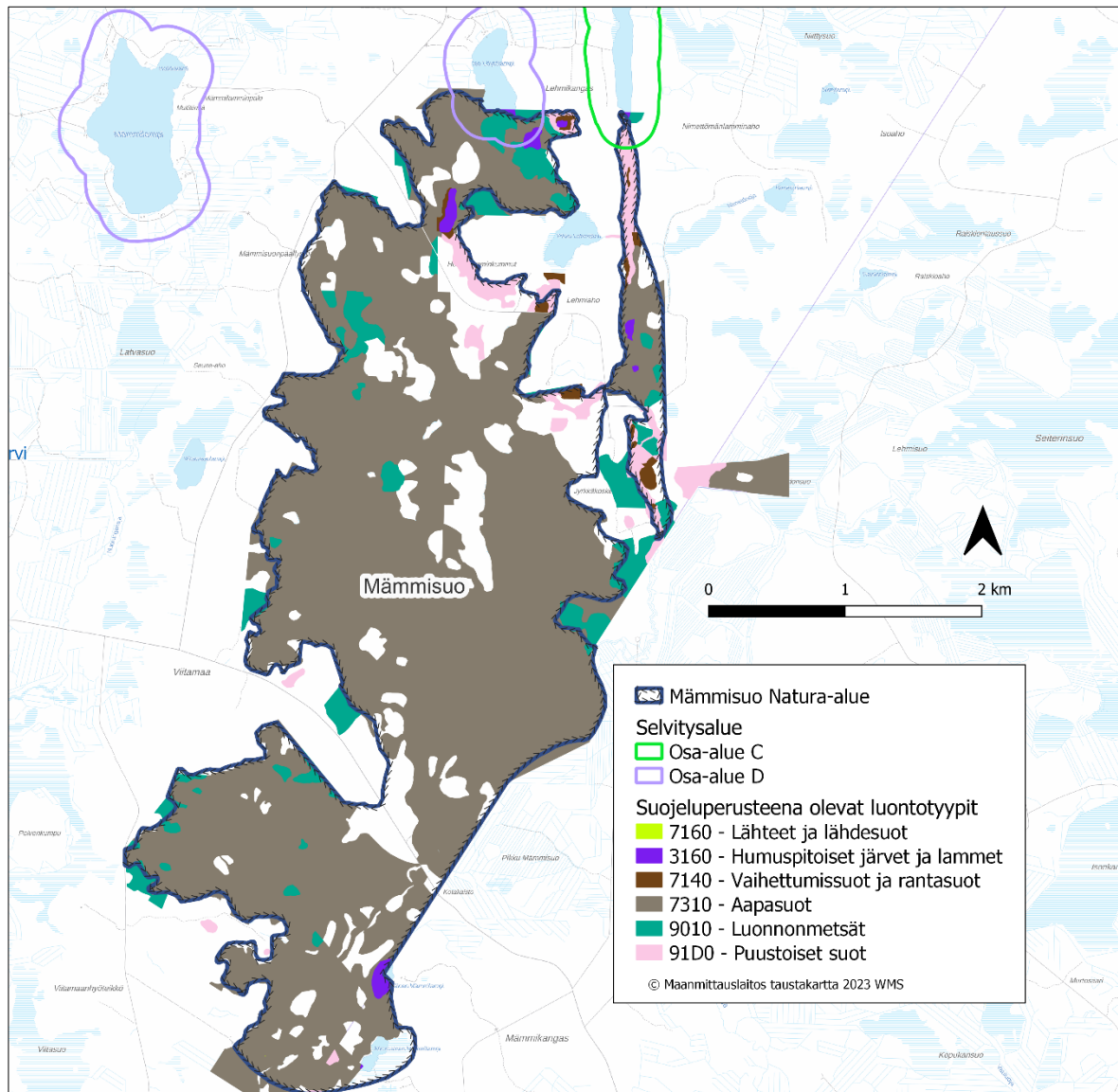
Mämmisuo kuuluu kokonaisuudessaan soidensuojeluohjelmaan (SSO). Alueen suojelu tullaan toteuttamaan luonnonsuojelulain keinoin. Alueen eteläosassa sijaitsee kaksi pienialaista yksityistä suojelualuetta (Kossun Muotkan luonnonsuojelualue YSA200149 ja Jänissuon luonnonsuojelualue YSA202076).

9.3 Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

Mämmisuo Natura-alueen suojelun perusteena on kuusi Natura-luontotyyppiä (Taulukko 12). Pinta-alaltaan suurin määritetty luontotyyppi alueella on aapasuot (1000 hehtaaria) Natura-alueen kokonaispinta-alan ollessa 1 313 hehtaaria. Suojeltavien luontotyyppien sijoittuminen alueelle on esitetty kuvassa 14.

Taulukko 12. Natura-alueen suojeluperusteissa mainitut luontodirektiivin (92/42/EEC) liitteen I mukaiset luontotyypit, niiden peittävyys, edustavuus sekä yleisarviointi Natura-tietolomakkeen (4/2015) mukaan. Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyyppin suojelulle. Priorisoidut luontotyypit lihavoituna.

Natura-luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus	Yleisarviointi
Humuspitoiset järvet ja lammet	3160	11	hyvä	on merkitystä
Vaihtumissuot ja rantasuot	7140	8	hyvä	on merkitystä
Fennoskandian lähteet ja lähdesuot	7160	0,5	hyvä	on merkitystä
Aapasuot	7310	1000	erinomainen	tärkeä
Boreaaliset luonnonmetsät	9010	47	hyvä	tärkeä
Puustoiset suot	91D0	380	erinomainen	tärkeä

Kuva 20. Mämmisuo Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien sijoittuminen lähellä Haukkasalon hankealuetta ja sähkönsiirtoa (Metsähallitus 2023).

9.4 Luontodirektiivin liitteen II lajit

Luontodirektiivin liitteen II lajeja ei ole Mämmisuo Natura-alueen suojeluperusteena.

9.5 Natura-alueen luontotyypeille ominainen lajisto ja muut tärkeät kasvi- tai eläinlajit

Luontotyypeille ominaisina lajeina voidaan pitää lajeja, joihin kohdistuvien vaikutusten voidaan arvioida heijastuvan alueen suojeluperusteina oleviin luontotyyppihin tai lajeihin. Mämmisuo Natura-alueella ei arvioida esiintyvän tällaisia erityisiä lajeja, joiden kautta vaikutuksia suojeluperusteisiin voisi muodostua.

Mämmisuo Natura-alueelle ei ole määritetty muita tärkeitä lajeja.

9.6 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyyppeihin

Natura-alueelle ei ole osoitettu rakentamista rantaosayleiskaavassa (Kuva 21). Kaava-alueeseen sisältyvien Iso Löytölammen ja Iso Lehmijärven eteläosat kuuluvat Mämmisuon Natura-alueeseen. Kesällä sesonkiaikana loma-asunoilla olevia ihmistä Iso Lehmijärven mökeillä olisi arviolta 15–20 ihmistä ja Iso Löytölammen osalla 15–20 ihmistä.

Kaavan toteuttamisesta ei aiheudu suoria pinta-alan menetyksiä tai muita välittömiä haitallisia vaikutuksia Natura-alueen suojelun perustana oleviin luontotyyppeihin. Natura-alueen laajuuden takia liikkuminen keskittyy Iso Löytölammen ja Iso Lehmijärven läheisyyteen. Retkeilystä johtuvan vähäinen kulumisvaikutus voi kohdistua boreaaliset luonnonmetsät -luontotyyppiin. Liikkuminen voi myös vähäisesti lisäntyä aapasuot ja puustoiset suot -luontotyypeillä marjastuksen takia. Lievää häiriövaikusta voi aiheutua luontotyyppien ominaisille lintulajeille. Luontotyyppeihin kohdistuva vaikutus on merkitykseltään vähäinen tai olematon.

Kuva 21. Ote Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen C ja D kaavakartoista.

Taulukko 13. Vaikutukset suojeltaviin luontotyyppeihin.

Suojeltava luontotyyppi	Vaikutus	Merkittävyys
Humuspitoiset järvet ja lammet	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Loma-asutuksesta johtuva hyvin vähäinen kuormitus kohdistuu Iso Löytölampeen ja Iso Lehmijärveen. Vähäinen kuormituksen lisääntyminen ei heikennä luontotyyppin ominaispiirteitä tai veden laatua.	Vähäinen
Vaihtumissuot ja rantasuot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu.	Ei vaikutuksia
Fennoskandian lähteet ja lähdesuot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu.	Ei vaikutuksia

Aapasuot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Liikkuminen vähänlaisesti lisääntyy luontotyyppillä kaavan toteutumisen seurauksena.	Vähäinen
Boreaaliset luonnonmetsät	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Liikkuminen vähänlaisesti lisääntyy luontotyyppillä kaavan toteutumisen seurauksena.	Vähäinen
Puustoiset suot	Luontotyyppin levinneisyys ei muutu. Liikkuminen vähänlaisesti lisääntyy luontotyyppillä kaavan toteutumisen seurauksena.	Vähäinen

9.7 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Mämmisuon rantaosayleiskaavan päivittämisen ja laajennuksen toteutumisella on merkittävydeltään vähäisiä kielteisiä vaikutuksia erälle luontotyypeille. Kaavan toteuttamisen ei katsota heikentävän Mämmisuon Natura-alueen eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Natura-alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvien luontotyyppien pinta-ala ei supistu, lajien populaatiot pystyvät kehittymään vähintään nykyisellään, eikä luontotyypeille ja/tai lajistolle aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena alueen luontotyypeille ja lajistolle.

9.8 Yhteisvaikutukset

Simojärven ja Soppanan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt toimet vähentävät kaavasta muodostuvia alueen virkistyskäyttöön liittyviä haitallisia vaikutuksia. Mämmisuon Natura-alueen läheisyydessä ei ole tiedossa muita sellaisia hankkeita, joista aiheutuisi haitallisia yhteisvaikutuksia rantaosayleiskaavassa osoitetun maankäytön kanssa.

10 Seuranta

Natura-arvioinnissa seurannalla varmistetaan lieventävien toimenpiteiden täytäntöönpanon onnistuminen (Euroopan Komissio 2021, s. 56). Seurantatarve kohdistetaan Simojärven Natura-alueen Karut kirkasvetiset järvet luontotyyppiin. Simojärven Soppananselällä on vesienhoitoalueen pintavesien seurantaohjelmaan kuuluva havaintopaikka, jonka mittaustuloksia hyödynnetään seurannassa. Simojärven rantaosayleiskaavan toteutumisen vaikutuksia karut kirkasvetiset järvet-luontotyyppiin arvioidaan joka vuosi kunnan kaavoituskatsauksen yhteydessä.

11 Yhteenvedo ja johtopäätös

Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus, osat A-D, vaikutusalueelle sijoittuu kolme Natura-aluetta, joiden suojelun perusteena oleville luontodirektiivin mukaisille luontotyypeille sekä niille ominaiseen lajistoon kaavalla saattaa yksin tai yhdessä muiden lähialueen hankkeiden kanssa toteutuessaan todennäköisesti olla suoria tai välillisiä vaikutuksia ja jonka osalta on katsottu tarpeelliseksi laatia luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Natura-arvioinnissa on arvioitu Simojärven yleiskaavojen vaikutuksia Simojärven (FI1301205, SAC), Soppanan (FI1301208, SAC) ja Mämmisuon (FI1301209, SAC) Natura-alueisiin ja niihin luontoarvoihin, joiden perusteella alueet on sisällytetty Suomen Natura 2000 -verkostoon. Rantayleiskaava on laadittu pääosin loma-asutuksen järjestämiseksi. Kaavassa ei ole

osoitettu rakennuspaikkoja Natura-alueille, mutta Natura-alueiden läheisyyteen on osoitettu uutta rakentamista vielä toteutumattomien rakennuspaikkojen lisäksi.

Arvioinnissa todettiin merkittävyydeltään pääosin vähäisiä, haitallisia vaikutuksia, jotka liittyvät keskeisesti kaavan toteutumisen seurauksena lisääntyvään virkistyskäyttöön ja veneellä liikkumiseen Simojärven Natura-alueella. Etenkin linnustoon kohdistuva pesimäaikainen häiriö hieman lisääntyy. Paikallisesti aiheutuu kasvillisuuden kulumisvaikutuksia Metsähallituksen laavu-, nuotiopaikoilla ja rantautumispaikoilla ja niiden läheisyydessä. Kokonaisuudessaan kielteiset vaikutukset ovat luonteeltaan erittäin todennäköisiä ja pysyviä. Loma-asumisesta, vesillä liikkumisesta ja muusta retkeilystä aiheutuvat vaikutukset toistuvat vuosittain. Ne ajoittuvat pääosin touko-syyskuuhun. Vesillä liikkuminen on vilkkainta kesä-elokuussa. Lintujen muutonaikaan huhti-toukokuussa sekä syys-lokakuussa Natura-alueella liikkuminen on vähäisempää.

Virkistyskäytön aiheuttama häiriövaikutus kohdistuu etenkin Simojärven Natura-alueen pesimälinnustoon. Linnusto ei kuitenkaan ole alueen suojeluperuste. Merkitykseltään kohtalaisia tai vähäisiä haitallisia vaikutuksia kohdistuu kalasääkseen, selkälokkiin, kalatiiraan ja kuikkaan. Ihmisen aiheuttama häiriö esimerkiksi veneilemällä pesien läheisyydessä ei suoraan tuota vahinkoa pesinnälle, mutta häiriön vuoksi vartioimatta jäävä pesä antaa variksille mahdollisuuden päästä tyhjentämään pesiä. Muiden lajien osalta vaikutukset ovat vähäisiä tai niitä ei muodostu.

Kaavan toteuttamisen ei katsota heikentävän Simojärven (FI1301205, SAC), Soppanan (FI1301208, SAC) ja Mämmisuon Natura-alueiden eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Natura-alue on valittu Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvien luontotyyppien pinta-ala ei supistu, lajien populaatiot pystyvät kehittymään vähintään nykyisellä tasolla, eikä luontotyypeille ja/tai lajistolle aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia. Natura-alueiden ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena alueen luontotyypeille ja lajistolle. Näin ollen Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus voidaan toteuttaa kaavassa esitetyn mukaisesti.

12 Lähteet

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 –luontotyyppiopas. 2. korjattu painos.

Byron, H. 2000: Biodiversity Impact Biodiversity and Environmental Impact Assessment: A Good Practice Guide for Road Schemes. The RSPB, WWF-UK, English Nature and the Wildlife Trusts, Sandy.

Euroopan komissio 2000: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö – Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto.

Euroopan komissio 2018: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö. Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. Komission tiedonanto.

[http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/Provisions_Art_6_nov_2018_fi.pdf] (20.11.2020)

Euroopan komissio 2021: Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi, Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet. Euroopan komission tiedonanto 28.9.2021.

Gregow, H., Mäkelä, A., Tuomenvirta, H., Juhola, S., Käyhkö, J., Perrels, A., Kuntsi-Reunanen, E., Mettiäinen, I., Näkkäläjärvi, K., Sorvali, J., Lehtonen, H., Hildén, M., Veijalainen, N., Kuosa, H., Sihvonen, M., Johansson, M., Leijala, U., Ahonen, S., Haapala, J., Korhonen, H., Ollikainen, M., Lilja, S., Ruuhela, R., Särkkä, J. & Siiriä, S.-M., 2021. Ilmastomuutokseen sopeutumisen ohjauskeinot, kustannukset ja alueelliset ulottuvuudet. Suomen ilmastopaneelin raportti 2/2021.

Gundersen, P., Lauren, A., Finer, L. ym. 2010. Environmental services provided from riparian forests in the nordic countries. Ambio 39(8): 555-566. <https://doi.org/10.1007/s13280-010-0073-9>.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Lapin liitto 2022: Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, Rovaniemi – Kemijärvi – Pelkosenniemi – Posio – Ranua – Salla – Savukoski. Kaavaselostus ja kaavakartta 16.5.2022.

Maa- ja metsätalousministeriö 2023: Ilmastomuutokseen liittyvät alueelliset ominaispiirteet ja haavoittuvuudet Suomessa. Tarkastelu Kansallisen ilmastomuutokseen sopeutussuunnitelman 2030 taustaksi. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2023:11.

Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 121.

Metsähallitus 2023: Valtion suojelualueiden biotooppikuviot. [<https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/paikkatieto/suojelualueiden-biotooppikuviot/>] (24.4.2023).

Metsäkeskus 2024a: Metsänhoidon suositukset (<https://metsanhoidonsuosituks.fi/fi>).

Metsäkeskus 2024b: Suojavyöhykkeet ja rantametsät.
<https://metsanhoidonsuosituks.fi/fi/toimenpiteet/suojavyohykkeet-ja-rantametsat>

Nieminen, M., Ahti, E., Nousiainen, H., ym. 2005. Capacity of riparian buffer zones to reduce sediment concentrations in discharge from peatlands drained for forestry. Silva Fennica 39(3): 331–339.
<https://doi.org/10.14214/sf.371>.

PEFC Suomi — Suomen Metsäsertifiointi ry 2022: Metsien kestävän hoidon ja käytön vaatimukset. PEFC FI 1002:2022.

Räinä, P ja Ylikörkkö, J. (toim.) 2022: Kemijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027. Osa 1. Vesienhoitoaluekohtaiset tiedot. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 31/2022.

Suomen ilmastopaneelin raportti 2/2021 – Ilmastomuutokseen sopeutumisen ohjauskeinot, kustannukset ja alueelliset ulottuvuudet. 11 s. (PDF) https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2021/09/SUOMI-raportti_lappi.pdf

Suomen lajitietokeskus, 2023: Laji.fi-tietokanta. <https://laji.fi/>

Suomen ympäristökeskus (Syke) 2023: Vesien tila.
(https://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers/Html5Viewer_2_11_2/Index.html?configBase=http://paikkatieto.ymparisto.fi/Geocortex/Essentials/REST/sites/VesikarttaKansa/viewers/VesikarttaHTML525/virtualdirectory/Resources/Config/Default&locale=fi-FI)

Suomen ympäristökeskus 2023: Suomen Natura 2000 -alueet.

[<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1ec276d5e14b4888993285fcb447b3dc>]

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109/2003.

Söderman, T. 2009: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA -menettelyssä ja Natura-arvioinnissa.

Vainio, O. 2008: Simojärven ja Soppanan alueiden kävijätutkimus 2008. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 122.

Veijalainen, N., Rytönen, A-M. ja Parjanne, A. 2020: Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu vuosille 2022–2027. Ilmastomuutoksen huomioon ottaminen vesienhoitotyössä 9.3.2020.